

2008-7560

MBN

Side 1 af 1

Marlene Svendsen

37/

Fra: Helle Schaumann [hsc@humanrights.dk]

Sendt: 18. december 2008 15:10

Til: Børneenheden, Velfærdsministeriet

Emne: Jeres j.nr. 2008-7560

Vedhæftede filer: 61, B.doc; Skærpelse af forældrepålæg og indførelse af ungepålæg.doc

Institut for Menneskerettigheder sender vedhæftet som fil vores hørings svar vedr. ovennævnte j.nr.

Med venlig hilsen

Helle Schaumann

THE DANISH INSTITUTE FOR
HUMAN RIGHTS

HELLE SCHAUMANN | LEGAL OFFICER
FRIHEDSRETTIGHEDER OG BORGERDELTAGELSE | FREEDOMS AND CIVIC PARTICIPATION
STRANDGADE 56 | DK-1401 COPENHAGEN K
PHO +45 32 69 88 88 | FAX +45 32 69 88 00
DIRECT +45 32 69 88 69 |
HSC@HUMANRIGHTS.DK | WWW.MENNESKERET.DK

19 DEC. 2008

Velfærdskontoret

19-12-2008

Velfærdsministeriet
E-mailes til E-boern@vfm.dk

INSTITUT FOR
MENNESKERETTIGHEDER

STRANDGADE 56 · 1401 KØBENHAVN K
TLF. 32 69 88 88
FAX 32 69 88 00
CENTER@HUMANRIGHTS.DK
WWW.MENNESKERET.DK
WWW.HUMANRIGHTS.DK

DATE 17/12-08
J.NR.
540.47.19682

Høring over forslag til lov om ændring af lov om social service (skærpelse af regler om forældreplæg og indførelse af ungeplæg)

Med e-mail af 3. december 2008 fremsendte Velfærdsministeriet udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (skærpelse af regler om forældreplæg og indførelse af ungeplæg) med anmodning om eventuelle bemærkninger fra Institut for Menneskerettigheder.

Lovforslaget indeholder 2 hovedelementer:

1. Reglerne om forældreplæg skærpes ved at ændre bestemmelsen fra en "kan" til en "skal"-bestemmelse, således at kommunalbestyrelsen fremover skal træffe afgørelse om forældreplæg, hvis forudsætningerne for dette er til stede. Formålet er at sikre, at forældreplægget anvendes i de situationer, hvor det er et relevant redskab. Formålet skal ses i sammenhæng med en evaluering fra 2007 af det eksisterende forældreplæg, hvoraf fremgår, at 16 kommuner havde anvendt muligheden i 32 forskellige sager.
2. Der indføres et ungeplæg, som forpligter kommunalbestyrelsen til at pålægge unge i alderen 12 – 17 år at tage imod et relevant tilbud eller at udføre konkrete handlepligter, når visse nærmere angivne forudsætninger er til stede. Formålet er at udvide kommunalbestyrelsens handlemuligheder, sikre at der sættes ind til fordel for den unges udvikling og tydeliggøre over for den unge, at der stilles krav til pågældende.

Instituttet har i sit høringssvar af 25. november 2005 kommenteret indførelse af muligheden for at pålægge forældreplæg, herunder muligheden for at gøre udbetaling af børnefamilieydelsen betinget af efterlevelse af forældreplægget.

Høringssvaret vedhæftes dette høringssvar som fil, og instituttet kan fortsat henholde sig hertil.

Instituttet har af ressourcemæssige årsager desværre ikke mulighed for at foretage en detaljeret gennemgang af lovforslaget inden høringsfristens udløb. Helt overordnet kan bemærkes, at i alle foranstaltninger vedrørende børn skal barnets bedste interesse komme i første række, se herved bl.a. Børnekonventionens artikel 3, ligesom det er af stor vigtighed, at et barn, der er i stand til at udforme sine egne synspunkter, skal høres i alle forhold, der vedrører barnet, og at barnets synspunkter skal tillægges passende vægt i overensstemmelse med dets alder og modenhed, jf. herved Børnekonventionens artikel 12.

Instituttet bemærker generelt vedrørende lovforslaget:

Det er instituttets opfattelse, at den allerede eksisterende mulighed for at give forældreplæg rejser nogle retssikkerhedsmæssige problemer. Den kommunale forvaltning (på vegne af kommunalbestyrelsen) træffer afgørelse om plæg og ved manglende efterlevelse af plægget, træffes afgørelsen om sanktion (inddragelse af børnefamilieydelse) af samme forvaltning. Retssikkerhedsmæssigt havde det været at foretrække, at afgørelser om sanktioner blev truffet af en uafhængig instans, f.eks. domstolene eller børne- og ungeudvalget.

I forhold til det fremlagte forslags to elementer, bemærker instituttet følgende:

1. Skærpelse af brugen af forældreplæg

Instituttet finder den foreslåede skærpelse af brugen af forældreplæg betænkelig, idet den kommunale forebyggende indsats herved styres i retning af kontrol og sanktioner på et følsomt område, hvor nødvendigheden og proportionaliteten af brugen af disse redskaber netop må vurderes konkret i det enkelte tilfælde.

2. Indførelsen af ungeplæg

Ungeplæg skal efter lovforslaget "...gives efter en konkret vurdering og er et led i den forebyggende indsats og har ikke karakter af en enkeltstående reaktion eller sanktion over for et bestemt forhold.". Der er ikke forbundet en sanktion med manglende efterlevelse af plægget. Samtidigt anføres side 6 i bemærkningernes punkt 3.2.2., at serviceloven rummer mulighed for anbringelse uden samtykke, og at dette formentligt også vil være en reel mulighed i en del tilfælde ved manglende efterlevelse af plægget.

Efter lovforslaget kan børn ned til 12-årsalderen pålægges selvstændige handlinger mv., som i et vist omfang kan gennemføres over for barnet/den unge, f.eks. i form af afhentning af barnet/den unge. Der gennemføres i tilknytning til lovforslaget et lokalt forsøg, hvor politiet efter en konkret vurdering kan bistå, eksempelvis med at hente og bringe barnet/den unge til det sted, hvor ungeplægget skal opfyldes. Barnet/den unge får en selvstændig klageadgang vedrørende sådanne plæg.

Indgreb i børns og unges privatsfære og selvbestemmelsesret kræver, at der foretages en vurdering af, om indgrebet, her pålægget, er nødvendigt og proportionalt i det konkrete tilfælde.

Ungepålæg skal anvendes, når der ikke kan opnås en frivillig løsning, og det må derfor forventes, at pålægget af den unge opfattes som en sanktion i forhold til en tidligere handling. Instituttet finder, at grænserne mellem den sociale indsats og området for strafferetlige sanktioner herved i væsentlig grad udviskes. Det er af stor vigtighed, at disse grænser opretholdes. På denne baggrund finder instituttet af retssikkerhedsmæssige grunde, at ungepålæg bør henvises til regulering i det strafferetlige system.

Det bemærkes endeligt, at instituttet på et senere tidspunkt gerne står til rådighed med en analyse af lovforslagets menneskeretlige konsekvenser vurderet i relation til internationale konventioner på området.

Der henvises til jeres j.nr. 2008-7560.

Med venlig hilsen

Birgitte Kofod Olsen
Vicedirektør

Marlene Svendsen

Fra: Vibeke Larsen [vlsjl@statsforvaltning.dk]**Sendt:** 19. december 2008 14:30**Til:** Børneenheden, Velfærdsministeriet**Cc:** Bente Flindt Sørensen; Leif Sondrup; Ninna Würtzen; Torben Sørensen**Emne:** Hørings svar

e-brev

Som svar på høring over forslag til lov om ændring af lov om social service (skærpelse af regler om forældre pålæg og indførelse af unge pålæg) skal jeg på vegne af statsforvaltningsdirektørerne meddele, at forslaget vil medføre en vis meraktivitet for statsforvaltningerne.

Det er usikkert, i hvilket omfang kommunerne vil anvende den udvidede adgang til at give pålæg til enten forældrene eller den unge selv. Derfor er det vanskeligt præcist at vurdere, hvor mange sager der vil blive indbragt for de sociale nævn i anledning af et sådant pålæg.

Under hensyn til, at der ifølge bemærkningerne er tale om at øge indsatsen over for børn og unge, der enten allerede udviser adfærdsproblemer, eller hvor der er fare for en sådan negativ udvikling, må det antages, at den gruppe, der vil blive omfattet af ændringen, er noget større end svarende til den gruppe, hvor der efter de nugældende regler kan udstedes et pålæg. Dette er jo netop hensigten med forslaget.

Udkastet omfatter ingen vurdering af de økonomiske og administrative konsekvenser. Under hensyn til, at ankefrekvensen inden for området Børn og Unge normalt ligger noget højere end svarende til frekvensen for serviceloven i sin helhed - der er jo tale om afgørelser, der griber dybt ind i de berørte familiers hverdag - vil jeg skønne, at meraktiviteten for statsforvaltningernes vedkommende vil svare til en øget sagstilgang på ikke under 1/3 af det antal afgørelser, kommunerne må antages at træffe efter de nye bestemmelser.

Jeg skal beklage den forsinkede besvarelse, der skyldes travlhed, bl.a. på grund af møder ude af huset.

Med venlig hilsen

Vibeke Larsen
direktør

Statsforvaltningen Sjælland
Dronningensgade 30, 4800 Nykøbing F
Telefon 7256 7600, Fax 5482 1864
E-post: sjaelland@statsforvaltning.dk
Hjemmeside: www.statsforvaltning.dk

Foreningen af Statsforvaltningsjurister

Nykøbing, den 17. december 2008

Til Velfærdsministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Att.:E-boern@vfm.dk

Svar på:

Høring over forslag til lov om ændring af lov om social service (skærpelse af regler om forældrebetaling og indførelse af ungebetaling).

Tak for høring af 3.12.08 vedrørende ændring af serviceloven f.s.v. angår forældre- og ungebetaling.

Af vedhæftede bilag fremgår enkelte punkter, som har givet os anledning til overvejelser over lovforslaget.

Med venlig hilsen

Lene M. Larsen
formand

Bilag:

Forslagets § 57b er ikke foreslået indsat i servicelovens § 48 om kommunens pligt til at afholde en samtale med den unge, forinden kommunen træffer afgørelse.

Ved henvisningen i § 57a til § 52 skabes mulighed for at knytte en sanktion efter § 57a, stk. 6, (om bortfald af børnefamilieydelse i et kvartal (ad gangen)) til et pålæg med samme indhold som en foranstaltning efter § 52, stk. 3. § 57a, stk. 6, er en skal-bestemmelse.

Vi savner imidlertid en stillingtagen til, om § 56 skal have været forsøgt anvendt (hvis tillige betingelsen i § 52, stk. 1, er opfyldt) forud for anvendelse af pålæg efter § 57a, stk. 4, jfr. § 52, stk. 3, nr. 1 og 7.

(side 10, Til nr. 2)

Ved forslaget foreslås en udbygning af servicelovens katalog af muligheder for støtte til unge i gråzonen, og der er flere steder i bemærkningerne henvist til servicelovens § 50. Det fremgår også af forarbejderne og af vejledning 99 om særlig støtte til børn og unge og deres familier, at der forudsættes at være udfærdiget en § 50-undersøgelse forud for afgørelse om et forældreoplæg.

Indførelse af en henvisning til servicelovens § 50 ville sikre, at der blev udarbejdet en § 50-undersøgelse også for unge, hvor der ikke allerede foreligger en undersøgelse på det tidspunkt, hvor der pludselig opstår/er opstået en situation omfattet af § 57a eller b.

(side 7, afsnittet om hurtig og effektiv sagsbehandling, og side 12, Om stk. 2, Om nr. 4)

Det undrer os lidt, at servicelovens katalog af muligheder foreslås udvidet ved indførelse af § 57a, stk. 4, og § 57b uden at anvende § 56 om mødebehandling i kommunens personsagsudvalg, som vi forstår som en retssikkerhedsgaranti, hvor forældremyndighedsindehaveren ikke giver samtykke.

På side 11, i afsnittet Om stk. 2, står som sidste ord i første afsnit "forældreoplæg"; vi tror, der menes "ungepålæg"?

Velfærdsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Høring over forslag til lov om ændring af lov om social service (skærpelse af regler om forældreplæg og indførelse af ungeplæg)

Velfærdsministeriet har i brev af 3. december 2008 bedt om eventuelle bemærkninger til forslag til lov om ændring af lov om social service.

Ankestyrelsen har ingen bemærkninger til det fremsendte forslag.

Venlig hilsen

Lone Adler

19. december 2008

J.nr. 0000205-08

Cpr.nr. 2966

Ankestyrelsen
Amaliegade 25
Postboks 9080
1022 København K

Tel +45 3341 1200
Fax +45 3341 1400
ast@ast.dk
www.ast.dk
EAN-nr: 57 98 000 35 48 21

Eksp.tid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Velfærdsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Sendt til e-mail: E-boern@vfm.dk

17-12-2008

Sag nr. 08/3480

Dokumentnr. 74801/08

Anne-Dorthe Sørensen

Tel. 35298368

E-mail: ans@regioner.dk

Høring over forslag til lov om ændring af lov om social service (skærpelse af regler om forældreplæg og indførelse af ungeplæg)

Danske Regioner har i e-mail af 3. december 2008 modtaget forslag til lov om ændring af lov om social service (skærpelse af regler om forældreplæg og indførelse af ungeplæg) fra Velfærdsministeriet.

Danske Regioner har følgende bemærkninger til lovforslaget:

Evaluering af lov om styrkelse af forældreansvar som grundlag for forslaget om lovændring

I bemærkningerne til lovforslaget henvises der, som en del af grundlaget for den foreslåede lovændring, til en evaluering af lov om styrkelse af forældreansvaret, der blev vedtaget i marts 2006. Der henvises desuden til evalueringens konklusion om, at det overvejende er tale om en positiv effekt af loven om forældreplæg.

Danske Regioner finder det her værd at bemærke, at undersøgelsen bygger på et begrænset antal sager fra relativt få kommuner, nærmere betegnet på 32 sager, fordelt på 16 kommuner. Undersøgelsen viser bl.a., at børnefamilieydelsen har været stoppet en enkelt gang i syv af sagerne, flere gange i 3 af sagerne, medens der i de øvrige sager har der ikke været tale om stop af ydelsen. Derudover fremgår det af undersøgelsen, at 50 pct. af lederne i de kommuner, der har anvendt loven, vurderer, at den kan bruges til styrkelse af samarbejdet med familierne.

Med hensyn til effekt viser det umiddelbare resultat af evalueringen, at forældreplægget har været efterlevet i 10 ud af 24 sager, og at 11 af sagsbe-

handlerne vurderer, at forældreplægget har medført positiv ændring af forældrenes adfærd i relation til deres barn og de problemer, der var årsagen til forældreplægget. Der indgår relativt få børn over 10 år i undersøgelsen.

Evalueringen viser også, at forældreplægget ikke har været anvendt i forhold til alle fokusområder i loven, idet forældreplægget ikke har været anvendt i relation til kriminalitet, og det derfor ikke er muligt at vurdere, om målsætningerne for loven kan indfries i forhold til sager, der omhandler kriminalitet.

Danske Regioner finder på den baggrund, at grundlaget for den foreslåede lovændring om skærpet forældreplæg og indførelse af ungeplæg ikke forekommer tungvejende.

Skærpelse af forældreplæg

Det indgår som en del af forslaget, at bestemmelsen om forældreplæg ændres fra en *kan-* til en *skal-*bestemmelse. Det fremgår af forslaget, at loven foreslås anvendt, når der f.eks. er tale om børn og unge, der udviser kriminel adfærd eller en vis grovhed, og når der er tale om børn og unge, der udviser alvorlige adfærds- eller tilpasningsproblemer.

Den ovenfor omtalte evaluering af loven om styrkelse af forældreansvar synes ikke at indeholde oplysninger, der kan støtte anvendelse af forældreplæg i relation til børn og unge, der udviser kriminel adfærd.

Det er almindeligt kendt, at et positivt samarbejde mellem myndigheder og forældre støtter børnenes udvikling. Det er derfor samlet set Danske Regioners holdning, at der ikke kan anbefales indførelse af et skærpet forældreansvar, da dette ikke anses for at have nogen kriminalpræventiv effekt, men snarere kan have den modsatte effekt, ligesom risikoen for marginalisering af vanskeligt stillede og udsatte familier kan være en risiko ved en sådan ordning.

Indførelse af ungeplæg

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at det vurderes at være af væsentlig betydning, at undersøgelser i forbindelse med et ungeplæg foregår hurtigt, idet den pædagogiske effekt af plægget antages at mindskes, jo længere tid der går.

Det fremgår desuden, at en forudsætning for ungeplægget er, at den unge grundlæggende vurderes at være i stand til at bidrage til og tage ansvar for

sin egen udvikling. Unge, der f.eks. er udviklingshæmmede eller psykisk syge, vil som udgangspunkt ikke være omfattet af målgruppen.

Side 3

Hvis det antages, at f.eks. børn og unge med ADHD-relaterede problematikker ikke er omfattet af målgruppen, vil der formentlig blive afskåret en mulighed for at hjælpe forældre, der kan have intentioner om at støtte deres børn og unge, men som mangler autoritet i sammenhænge, hvor deres børn og unge kan være i vanskeligheder, f.eks. på grund af manglende dømmekraft i relation til valg af kammerater. En af de problematikker, der i lovforslaget er nævnt som begrundelse for at give ungepålæg, er ”alvorlige adfærds- eller tilpasningsproblemer”. Denne karakteristik er ikke usædvanlig, når der er tale om børn og unge med ADHD-relaterede problematikker.

Under forudsætning af, at det foreslåede ungepålæg kun anvendes i de situationer, hvor forældremyndighedsindehaveren giver samtykke hertil, og ungepålægget kun anvendes, så det ligger umiddelbart efter, at den unge har udvist negativ adfærd, samt at målgruppen udvides til også at kunne omfatte unge, som ikke umiddelbart forstår konsekvenserne af egne handlinger, vil Danske Regioner ikke afvise, at forslaget kan have en kriminalpræventiv effekt, om end det også er foreningens vurdering, at denne effekt vil være særdeles beskedent.

Med venlig hilsen

Tommy Kjelsgaard

Danmarks Lærerforening

Forening for undervisere i folkeskolen, specialundervisere
for voksne samt formidlere i ernæring og sundhed

E-boern@vfm.dk
Velfærdsministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K.

Den 17. december 2008
J.nr. 2008/5760/0001ABC/AK

Vedrørende høring over forslag til lov om ændring af lov om social service (skærpelse af regler om forældreplæg og indførelse af ungeplæg)

I henhold til høringsbrev af 3. december 2008 skal foreningen fremkomme med disse kommentarer:

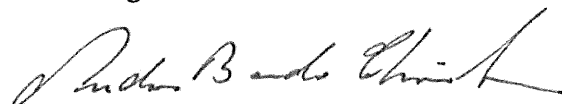
Danmarks Lærerforening kan ikke støtte forslaget om, at reglerne om forældreplæg skærpes ved at ændre bestemmelsen fra en 'kan'- til en 'skal'-bestemmelse. Vi finder det dog generelt positivt, hvis kommunerne får styrkede redskaber til at iværksætte støtteforanstaltninger over for forældre til udsatte børn og unge ved et styrket skole-hjemssamarbejde, hvor skolen får mulighed for - i dialog med forældrene - at motivere disse til forståelse for nødvendige tiltag. Vi samarbejder således med Dansk Socialrådgiverforening om et projekt, der kaldes 'Hånd om alle børn'. Hoved-ideen er et tværfagligt samarbejde om udsatte børn og unge, hvor vi præciserer betydningen af, at forældrene motiveres til at modtage den nødvendige støtte. Ligeledes er vi positive over for Integrationsministeriets og Undervisningsministeriets tiltag om uddannelse af skolehjemkoordinatorer med henblik på styrkelse af skole-hjemssamarbejdet med nydanske forældre.

Foreningen anser det således for altafgørende, at kommuner og skoler skal foretage et skøn over hvilke metoder, der kan anses for bedst egnede til at inddrage forældrene og de unge i arbejdet med at forbedre forholdene for familier med udsatte børn. En regel, hvorefter kommuner bliver pålagt administrativt at give et plæg med den konsekvens, at børnefamilieydelsen inddrages, hvis forældre ikke følger pålægget, vil fratage kommuner og skoler nogle handlemuligheder til at vælge, hvilket middel, der er det bedste blandt en bred vifte af tilbud.

Vi er af den opfattelse, at skolen vil miste muligheden for et tillidsfuldt samarbejde med forældrene, hvis forældrene ved, at kommunen administrativt kan inddrage børnefamilieydelsen eller eventuelt anmode politiet om at bringe børn i skole, hvis forældrene ikke lever op til skolens krav.

Således fastholder Danmarks Lærerforening, at de forældre, hvorpå sådanne trusler virker, udmærket vil kunne bringes til en forståelse med andre midler.

Med venlig hilsen

Anders Bondo Christensen

Aksel Kramer

Advokatrådet

Velfærdsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

E-boern@vfm.dk

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

DATO: 15. december 2008
J.NR.: 04-014102-08-1300
REF.: rmm-hfe

Høring over udkast til lov om ændring af lov om social service (skærpelse af regler om forældreplæg og indførelse af ungeplæg)

Ved e-mail af 3. december 2008 har Velfærdsministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte udkast.

Udkastet har været behandlet i Advokatrådets Lovudvalg. Advokatrådet har følgende bemærkninger:

Der blev ved en ændring af serviceloven i 2006 indsat en bestemmelse, der gav adgang til, at kommunerne under visse betingelser kunne træffe afgørelse om meddelelse af forældreplæg. Hvis kommunen vurderede, at plægget ikke blev overholdt, skulle kommunen træffe afgørelse om manglende efterlevelse, og en sådan afgørelse medførte et stop for udbetaling af børnefamilieydelse i ét kvartal.

Det aktuelle lovforslag indebærer en skærpelse af disse regler, således at kommunen – under samme betingelser – fremover *skal* træffe afgørelse om meddelelse af forældreplæg. Reglerne om, at manglende efterlevelse af plægget, medfører stop for udbetalingen af børnefamilieydelse, opretholdes uændret.

Herudover indebærer lovforslaget et forslag om indførelse af såkaldte ungeplæg for unge i alderen 12-17 år.

Ad § 1, nr. 1 om forældreplæg

Advokatrådet skal indledningsvist bemærke, at den gældende formulering af § 57a i høj grad indebærer en skønsmæssig vurdering af barnets situation. Det må således bl.a. afhænge af en skønsmæssig vurdering, om barnets ”udvikling er i fare”, om dette ”vurderes at bero på, at forældremyndighedsindehaveren ikke lever op til sit forældreansvar”, om barnets har begået kriminalitet ”af et vist omfang eller en vis grovhed”, og om barnets adfærds- eller tilpasningsproblemer er ”alvorlige”.

Advokatrådet

Det synes således – uanset ændringen af bestemmelsen – fortsat i høj grad at være op til forvaltningen at vurdere, om bestemmelsen skal tages i anvendelse, idet forvaltningen vil skulle foretage skønnet af, om situationen er omfattet af bestemmelsen. Den reelle virkning af den foreslåede lovændring vil derfor i praksis kunne være begrænset – særligt hvis der, som det nævnes i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, er en vis modstand mod ordningen blandt sagsbehandlere.

Advokatrådet skal desuden mere principielt bemærke, at § 5a allerede i sin nuværende form giver hjemmel til, at kommunen kan træffe afgørelse af forholdsvis indgribende karakter i forhold til forældrene, herunder f.eks. afgørelse om, at forældrene personligt skal følge barnet i skole eller til bestemte fritidsaktiviteter. Afgørelser af sådan karakter synes umiddelbart at kunne have stor betydning for familiens mulighed for at tilrettelægge dagligdagen og for forældrenes mulighed for f.eks. at passe arbejde og varetage pasning af eventuelle søskende til barnet omfattet af forældreplægget.

Det kan efter Advokatrådets opfattelse synes betænkeligt, at så indgribende afgørelser er henlagt til den kommunale sagsbehandler, og denne betragtning gør sig så meget desto mere gældende, når der nu med den foreslåede ændring, lægges op til, at forældreplæggene skal bruges i større omfang end i dag.

Advokatrådet finder desuden – uanset at der ikke er foreslået ændringer i bestemmelsen – lejlighed til at pege på det principielt uheldige i, at udbetaling af børnefamilieydelsen i § 57a, stk. 5, er gjort afhængig af overholdelse af eventuelle forældreplæg. Det synes nærliggende, at bestemmelsen rammer familier, der i forvejen har begrænsede ressourcer, og at bestemmelsen således indebærer en risiko for, at børn og forældre, der i forvejen har vanskeligheder, derved rammes endnu hårdere. Det bemærkes i den forbindelse, at børnefamilieydelsen, der normalt udbetales til alle forældre uanset indtægtsforhold, netop har til formål at dække nogle af de ekstra udgifter, der er forbundet med at være børnefamilie, og at ydelsen for mange familier formentlig er af stor betydning for den daglige økonomi.

Med hensyn til evalueringen af forældreplægget fra 2007 har Advokatrådet noteret sig, at det af bemærkningerne til lovforslaget fremgår, at evalueringen tyder på, at plæggene er virkningsfulde, men at plæggene kun anvendes sjældent og i relativt få kommuner.

Advokatrådet har i den forbindelse noteret sig, at erfaringerne med loven fra 2006 – netop på grund af den begrænsede anvendelse af reglerne – reelt endnu er meget sparsomme. Det fremgår således af rapporten om evaluering af forældreplægget, at kun 16 ud af 84 kommuner har truffet afgørelse om forældreplæg, at der samlet er truffet afgørelse i 32 sager, og at alle disse sager handler om betydeligt skolefravær. I 10 af 24 sager, der er indgået i en journalanalyse, er plægget blevet overholdt og er vurderet til at have haft positiv eller neutral virkning. I 12 af de 24 sager er der

Advokatrådet

iværksat stop for udbetaling af børnefamilieydelsen, hvilket ifølge sagsbehandlerne ikke har haft ”egentlige negative konsekvenser”.

Advokatrådet skal på baggrund af den meget begrænsede erfaring med ordningen opfordre til, at det overvejes, om der på nuværende tidspunkt er grundlag for at gøre ordningen pligtmæssig for kommunerne.

Ad § 1, nr. 3 om ungepålæg

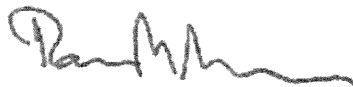
Det foreslås, at der som § 57b indsættes en bestemmelse, hvorefter kommunen under visse betingelser skal træffe afgørelse om meddelelse af såkaldte ungepålæg, som angiver en eller flere konkrete handlepligter for den unge. Ordningen vedrører unge mellem 12 og 17 år.

Advokatrådet skal bemærke, at der som med bestemmelsen om forældreplæg er tale om en bestemmelse, der i høj grad indebærer skønsmæssige vurderinger af den unges situation. Det vil derfor i praksis – uanset formuleringen af bestemmelsen – i høj grad blive op til den kommunale sagsbehandler at tage stilling til, om bestemmelsen bør tages i anvendelse.

Advokatrådet skal desuden bemærke, at et ungepålæg ikke kan indebære nogen reel forpligtelse for den unge, idet unge under 18 år ikke kan forpligte sig retligt, jf. princippet i værgemålslovens § 1, stk. 2. Rådet har i den forbindelse også noteret sig, at der ikke er hjemmel til egentlige sanktioner overfor unge, der ikke efterlever ungepålæg, og rådet finder det i den forbindelse helt afgørende, at manglende efterlevelse ikke ”automatisk” kædes sammen med tvangsmæssig anbringelse af den unge, jf. lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.2.2 og de specielle bemærkninger til § 57b, stk. 7.

Særligt i relation til den foreslåede § 57b, stk. 3, finder Advokatrådet det i øvrigt uklart, hvordan den unge uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren skal kunne indgå aftale om tiltag, der involverer hele familien, f.eks. familiebehandling efter § 57b, stk. 3, nr. 3, eller udpegning af en kontaktperson for familien efter § 57b, stk. 3, nr. 7.

Med venlig hilsen

Rasmus Møller Madsen

Velfærdsministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Att. Mikkel Boje
Mail: E-boern@vfm.dk

**v/Socialpædagogernes
Landsforbund**

Brolæggerstræde 9
1211 København K

Telefon 72486000
Fax 72486001
Email: asa@sl.dk

Ref.
Dok.nr.

**Forslag til lov om ændring af lov om social service
(Skærpelse af regler om forældreoplysning og indførelse af
ungeoplysning)**

Velfærdsministeriet har den 3. december 2008 bedt Socialpædagogernes Landsforbund og HK/Kommunal om eventuelle bemærkninger til lovforslaget om skærpelse af regler om forældreoplysning og indførelse af ungeoplysning.

I dag *kan* en kommune anvende forældreoplysning som et redskab, når der er risiko for, at et barns eller en ungs udvikling er i fare, og det vurderes, at det kan hænge sammen med, at forældremyndigheds-indehaveren ikke lever op til sit forældreansvar. Det ændres ifølge lovforslaget til, at en kommune *skal* anvende forældreoplysning i de pågældende situationer. En forudsætning er, at der foreligger oplysninger om enten ulovligt skolefravær eller manglende opfyldelse af undervisningspligten, kriminalitet af et vist omfang eller en vis grovhed, alvorlige adfærds- eller tilpasningsproblemer hos barnet eller den unge eller manglende samarbejdsvilje hos forældremyndighedsindehaveren om løsningen af barnets eller den ungs problemer.

Et forældreoplysning kan for eksempel handle om, at indehaveren af forældremyndigheden skal følge barnet i skole, deltage i et forældreprogram eller møde op til møder med relevante myndigheder.

En manglende efterlevelse af forældreoplysningen skal en kommune i givet fald træffe afgørelse om. En afgørelse om manglende efterlevelse medfører et stop for udbetaling af børnefamilieydelsen, - et stop, som gælder for et kvartal af gangen. Herefter skal det hele øjensynligt starte forfra.

Samlet set vil lovforslagets bestemmelser om forældreoplysning komme til at indebære et voldsomt administrativt arbejde i kommunerne. Der skal formuleres konkrete handleplaner - vurderes, om forældrene har gjort det godt nok, eller oplysningen skal forlænges - træffes afgørelse om manglende efterlevelse af oplysningen med stop for børnefamilieydelse - et stop, som skal vurderes hvert kvartal. Osv. osv.

Det fremgår af de almindelige bemærkninger, at "En evaluering af forældreoplysningen fra 2007 tyder på, at oplysningerne er et virkningsfuldt redskab, men at muligheden for forældreoplysning anvendes sjældent og kun af relativt få kommuner." Socialpædagogerne og HK/Kommunal går ud fra, at den pågældende evaluering er "Evaluering af forældreoplysning (SEL § 57a)" udført af Rambøll Management. I den forbindelse skal det bemærkes, at det af rapportens afsnit "Forældreoplysningen som foranstaltning", hvor det

analyseres, hvordan forældre pålægget har fungeret som pålagt foranstaltning i de sager, hvor det har været anvendt, fremgår, at analysen baserer sig på journaler i 20 sager og interview med sagsbehandlere i 22 sager. Endvidere angives det, at i ca. 50 % af de pågældende familier har en af forældrene en psykisk eller fysisk funktionsnedsættelse. I følge lovforslagets bemærkninger til § 1 fremgår det ellers, at "Forældre, der har individuelle vanskeligheder, fx. fordi de er udviklingshæmmede eller psykisk syge, vil (derfor) som udgangspunkt ikke være omfattet af målgruppen...." Alt i alt må det siges at være et tyndt grundlag at bygge en positiv vurdering af forældre pålæggenes på.

Det fremgår ikke af bemærkningerne til lovforslaget, at spørgsmålet om en udvidelse af forældres juridiske ansvar for kriminalitet begået af børn eller unge på Justitsministeriets foranledning har været forelagt det samme ministeriums kommission vedrørende ungdomskriminalitet.

I relation til lovforslagets indhold om forældre pålæg kan følgende afsnit fra "Ungdomskommissionens udtalelse om forældreansvar" efter Socialpædagogerne og HK/Kommunals opfattelse give stof til eftertanke.

"En omfattende dansk undersøgelse ("Ungdomskriminalitet i en forstadskommune", Det Kriminalpræventive Råd, 1982), der støttes af andre undersøgelser, viste, at der grundlæggende er tale om tre reaktionsmønstre, når forældre bliver bekendt med deres børns kriminalitet. Der er her tale om reaktionsmønstre, således som de manifesterer sig i perioden efter, at forældrene er blevet bekendt med børnenes kriminalitet, og ikke de umiddelbare reaktioner, som kan afvige herfra.

En del af forældrene reagerer ved helt eller delvist at se sig selv som ansvarlige for det skete, og de reagerer ved øget samvær (f.eks. helt konkret omkring måltider), øgede fællesaktiviteter, stimulering af deres børn til (nye) fritidsinteresser mv. Børnene oplever typisk en bedring af forholdet til deres forældre, og undersøgelsen viser, at disses børns risiko for fremtidig kriminalitet mindskes. Det er ikke tilfældigt, hvilke forældre der reagerer på den angivne måde. Det drejer sig typisk om familier, som i forvejen er ganske velfungerende, og hvor forældrene i kraft af uddannelse, netværk mv. er relativt ressourcerstærke.

En anden gruppe forældre reagerer slet ikke, når de bliver bekendt med deres børns kriminalitet. De ændrer ikke adfærd i familien og heller ikke i forholdet til deres børn. Der er tale om en sammensat gruppe af familier, men med en overvægt af forældre, der er i underskud i forhold til sig selv, hinanden og deres børn. Forældrene har mere end rigeligt med at forsøge at klare de problemer, der allerede eksisterer, og har ikke overskud eller ressourcer til – udover eventuelle umiddelbare reaktioner – at foretage sig noget særligt i anledning af det nye problem, som børnenes kriminalitet repræsenterer. Nogle af disse forældre ser sig selv som hovedansvarlige for det skete, nogle ser deres børn som hovedansvarlige, og alle grader her imellem er repræsenteret i denne gruppe. Det fælles er, at disse forældre ikke umiddelbart er i stand til at løfte ansvaret og gøre noget ved det.

En tredje gruppe forældre reagerer ved hovedsageligt at se ansvaret som placeret hos deres børn og reagerer typisk ved bebrejdelser, straf, kontrol og overvågning eller ved helt at tage afstand fra barnet. I den udstrækning disse forældre oplever et selvansvar, er det især en oplevelse af ikke at have kontrolleret deres børn godt nok og i tilstrækkeligt omfang. Der reduceres i lomme penge, omgang med bestemte kammerater forbydes, der gives stuearrest, der udstedes udgangsforbud, der bruges fysisk straf mv. Børnenes reaktion i disse familier er at forsøge at deltage mindst muligt i familielivet, og deres holdning til forældrene og familien bliver mindre positiv. Resultatet er, at risikoen for ny kriminalitet øges."

Det er vurderingen hos Socialpædagogerne og HK/Kommunal, at der i langt højere grad bør lægges op til et samarbejde med forældre, hvis børn er på vej ud af en glidebane, end det er tilfældet med lovforslagets bestemmelser og bemærkninger omkring forældre pålæg, som efter de to organisationers opfattelse i bedste fald ingen virkning vil have og i værste fald kan få en negativ virkning.

Konkret vil Socialpædagogerne og HK/Kommunal foreslå, at et samarbejde med forældrene sker i form af **forældrekontrakter**, der er medinddragende, og som tager udgangspunkt i den enkelte families situation. Her vil det også gælde, at andre parter (for eksempel en socialforvaltning) forpligter sig til at bidrage med initiativer, der styrker den enkelte families og de pågældende forældres ressourcer.

Til yderligere belysning kan et par forældrecitater fra en landsdækkende undersøgelse på de sikrede institutioner bidrage. Undersøgelsen, der er foretaget af Center for Kvalitetsudvikling på vegne af Danske Regioner og udkom i oktober 2008, indeholder kvalitative kommentarer fra forældre.

"...Det er virkelig godt, at han er kommet der, der skulle han have været for mange år siden, men kommunen ville ikke lytte til os. Jeg har som mor altid været hård, men det har ikke hjulpet, hans venner har været først...."

"...Mit håb er, at hun kan finde ud af, at hvis hun ikke ændrer kurs, så ender hun i fængsel. At hun finder ud af, at tingene har konsekvens. Jeg har haft problemer med hende i 4 år, men har ikke kunne råbe hende eller kommunen op."
Her er der tale om forældre, der har ønsket en forandring hos den unge, men de har haft brug for, at andre medvirkede, hvis det skulle lykkes.

Der vil være forældre, der ikke er i stand til at medvirke til at ændre en negativ adfærd hos en ung. De kan for eksempel selv have så store vanskeligheder, at det ikke kan lade sig gøre. Der kan også være tilfælde, hvor forældrene simpelthen ikke kan magte den unge. Og andre eksempler kan også forekomme. Her må servicelovens andre bestemmelser om en relevant indsats for en udsat ung benyttes, - herunder anbringelse uden for hjemmet med eller uden samtykke.

Med lovforslaget indføres desuden såkaldte ungepålæg. Disse pålæg bliver kommunerne pålagt at træffe afgørelser om over for unge i alderen 12-17 år, der har adfærdsmæssige problemer eller udviser negativ adfærd af en sådan karakter, at den unges udvikling er i fare. Meningen er angiveligt at tydeliggøre en kommunes pligt til at sætte ind overfor disse unge - herunder hvornår den har pligt til at gribe ind. Det hedder desuden i bemærkningerne, at der med indførelse af ungepålæg sker en udvidelse af en kommunes handlemuligheder, "så kommunalbestyrelsen ikke kun har mulighed for at iværksætte en foranstaltning efter § 52 over for den unge, men også kan pålægge den unge konkrete handlepligter". Her skal bemærkes, at der ikke er mulighed for sanktioner, hvis den unge ikke udfører de pågældende pligter.

Det fremgår, at ungepålægget vil kunne ledsages af et tilsvarende forældreoplæg, hvor "forældrene pålægges konkrete handlepligter, som bidrager til eller supplerer den unges efterlevelse af ungepålægget."

Bemærkelsesværdigt er det, at en ung - uden samtykke fra forældre - ifølge lovforslaget kan pålægges at tage imod en række foranstaltninger efter § 52 stk. 3 i serviceloven - familiebehandling eller behandling af den unges problemer, personlig rådgiver, fast kontaktperson, formidling af praktiktilbud og anden hjælp, der har til formål at yde rådgivning, behandling eller praktisk og pædagogisk støtte. Det er ikke middelbart det bedste udgangspunkt for, at en foranstaltning af denne type vil lykkes.

Det fremgår endvidere, at det i forbindelse med udarbejdelse af en foreløbig handleplan for unge, der har begået voldskriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet skal overvejes, om det vil være relevant at træffe afgørelse om ungepålæg som led i indsatsen for at modvirke yderligere kriminalitet. De foreløbige handleplaner efter § 140, stk. 4 skal udarbejdes senest 7 dage efter, at kommunen har modtaget dokumentation fra politiet om den begåede kriminalitet. Her er der det åbenbare problem, at de foreløbige handleplaner sandsynligvis ikke udarbejdes i særligt stort omfang. Det fremgår for eksempel af en artikel i Politiken den 13. december 2008, at kun 49 af de 407 unge, der i 2007 skulle have haft en foreløbig handleplan, faktisk havde en handleplan, da de flyttede ind på en sikret institution.

Der er god grund til at sætte ind overfor – som det hedder i bemærkningerne – "socialt udsatte unge, som er inde i en uheldig udvikling med f.eks. utilpasset adfærd, misbrug eller manglende skolegang..." Imidlertid vil den konstruktion, der i lovforslaget er valgt i forbindelse med pålæg, med en til vished grænsende sandsynlighed vise sig ikke at virke.

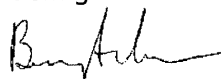
Socialpædagogerne og HK/Kommunal vil som alternativ foreslå, at man udvider mulighederne for at indgå **ungdomskontrakter** med en ung. Det sker blandt andet ud fra en betragtning om, at det er helt nødvendigt – selvom det kan være kompliceret – at inddrage den unge i det, der skal foregå, for at han eller hun går i gang med at ændre adfærd. Det er samtidig klart, at en ungdomskontrakt skal forpligte begge parter – både den unge og den myndighed, der indgår kontrakten.

Det skal til slut bemærkes, at der er mange uklarheder i lovforslagets bemærkninger mv. Her skal blot nævnes en enkelt vedrørende målgruppen for et ungepålæg. Det hedder i den forbindelse, at "Man kan i denne sammenhæng tale om unge i *gråzonen*, dvs. unge som befinder sig mellem gruppen af unge, der allerede kan nås og motiveres under de nuværende lovgivningsmæssige rammer på den ene side, og gruppen af unge, som er kommet så langt i deres negative udvikling, at et ungepålæg vil være en utilstrækkelig indsats, på den anden side." Den beskrivelse af målgruppen giver ikke umiddelbart megen mening i virkelighedens verden.

Som indledning i de generelle bemærkninger til lovforslaget hedder det, at "Regeringen ønsker at sikre en virkningsfuld indsats over for udsatte børn og unge og deres familier." En samlet vurdering fra Socialpædagogerne og HK/Kommunal af lovforslaget om skærpelse af regler om forældreoplæg og indførelse af ungepålæg er, at det ikke vil medvirke til at opfylde dette ønske.

Endelig skal Socialpædagogerne og HK/Kommunal gøre opmærksom på, at der med ovenstående kun er fremført en del af de kommentarer, som lovforslaget kan give anledning til.

Venlig hilsen

Benny Andersen
Forbunds næstformand
Socialpædagogernes Landsforbund

Per Støve
formand
Socialpolitisk Udvalg
HK/Kommunal

FBU ForældreLANDSforeningen
Bernstorffsvej 20
2900 Hellerup
Tlf. 70 27 00 27
e-mail sek@fbu.dk
www.fbu.dk

Til
Velfærdsministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K
E-boern@vfm.dk

Hellerup, den 17. december 2008

Høring om udkast til lovforslag om ændring af lov om social service (skærpelse af regler om forældreplæg og indførelse af ungeplæg) - jeres j. nr. 2008 – 7560.

Generelle bemærkninger

FBU ForældreLANDSforeningen (FBU) må udtrykke skarp afstand til det foreliggende lovforslag og til de holdninger og det menneskesyn vi antager ligger til grund for det, samt til formodningen om, at plæg overfor forældre og børn og unge i alderen 12 – 17 år under særlige omstændigheder vil kunne være virksomt som en lovbestemt metode, kommunerne **skal** anvende.

Det er lovgivning om alt for voldsomme indgreb i menneskers og familiers liv fra statens side, når der ikke er tale om straf for kriminalitet / forbrydelser eller om så alvorlige forhold, at der er grundlag for tvangsanbringelse af børn og unge. Det bliver særlig alvorligt, når der ikke foreligger megen dokumentation for, at indgreb af denne art vil være virksomme.

Det er vanskeligt – også i bemærkningerne til lovforslaget - at få øje på den faglighed (pædagogisk, social og psykologisk), der vil kunne understøtte anvendelsen af disse samfundsmæssigt bestemte indgreb i både forældres, børns og unges liv.

Samtidig strider lovforslaget mod det relevante og øgede fokus, som ellers nu er på inddragelse og på rettigheder for forældre og særligt for børn og unge.

FBU er opmærksom på, at der aktuelt nogle steder i landet er store børn og unge, som det endnu ikke er lykkedes at nå. Men det må være muligt med en helhedsorienteret indsats på alle niveauer i samfundet, både på det generelle plan og på planet med individuel indsats, at nå positive resultater på anden vis, herunder anvendelse af eksisterende indsatsmuligheder.

Med iværksættelse af forebyggende indsats og anvendelse af de muligheder, som i forvejen findes i lovgivningen om f.eks. etablering af relationsskabende støtte og indsats til både børn unge og forældre, vil det være muligt at nå langt de fleste uden brug af en skræmmende og indgribende lovgivning.

Stabilt og kontinuerligt tilbud om relationsskabende støtte og indsats vil også være udtryk for den ”mere insisterende indsats”, som ønsket fremmet med lovforslaget – insisterende på den måde, at ”jeg / vi vil dig og har brug for dig”.

Denne form for indsats bør intensiveres – ligesom kommunernes indsats med handleplaner og støtte for unge kriminelle bør sikres, jfr. nylig offentliggjort undersøgelse om stor mangel på samme.

Til uddybning af FBU’s generelle bemærkninger vil vi her omtale nogle af vores bemærkninger vedrørende lovforslaget om forældreplæg, fremsendt 28.11.05.

”FBU finder det vigtigt, at forældre i videst muligt omfang påtager sig ansvaret for deres børn og unge, og at samfundet støtter forældre i den opgave, når børn og unge har mere alvorlige vanskeligheder og dermed behov for særlig støtte.

FBU finder, at samfundets støtte og indsats må være tilrettelagt på en sådan måde, at støtten og indsatsen understøtter de ressourcer, som er i den enkelte familie.

FBU finder, at støtten til familier må bygge på dialog med de berørte og om nødvendigt bestå i bl.a. udstrakt rådgivning og vejledning om forælderrollen, gerne som tilbud om at deltage i forskellige forælderrettede kurser.

FBU må således lægge afstand til det foreliggende lovforslag, som bygger på plæg, kontrol og sanktioner. FBU har vanskeligt ved at forestille sig langsigtede virkninger af en indsats gennem "tvang", og er opmærksom på, at det i bemærkningerne omtales, at der endnu er begrænset viden om langtidsvirkningerne af denne typer indgreb i andre lande.

FBU nærer store betænkeligheder ved, at lovforslaget lægger op til noget, der kunne ligne faste standarder for forældreansvar og forældreopgaver - standarder, som ikke findes. Der er naturligvis i befolkningen en vis common sence - men samtidig har det normale vide grænser. Hvad er forældreansvar ? i forhold til hvad ? hvornår lever man ikke op til sit ansvar ?

Bemærkningerne til lovforslaget beskriver målgruppen for lovforslaget som forældre, der har muligheden for at påtage sig deres forældreansvar, men som alligevel ikke gør det. Efter FBU’s vurdering en meget vanskelig størrelse at skulle vurdere.

Det samme gælder plægget. Iflg. bemærkningerne kan kommunen alene give forældremyndighedsindehaveren et plæg, som ligger indenfor rammerne af ansvarlig forældreudøvelse. Hvad er ansvarlig forældreudøvelse ? Et område, der ikke er faste standarder for i samfundet.”

FBU foreslår fortsat, at denne form for indgribende afgørelser skal træffes i et personsagsudvalg og ikke administrativt. Lovforslaget må ændres på dette punkt.

En skærpelse af muligheden for at give forældreplæg som en SKAL - opgave og nu også forslag om mulighed for plæg til store børn og til unge er efter FBU's opfattelse et alvorligt brud på hidtidig lovgivning og praksis, uden at man af lovforslaget kan se, at det har været udsat for grundige og fagligt funderede overvejelser.

FBU finder det særligt problematisk, at afgørelser om plæg og om indsatser knyttet direkte til plæg, jfr. lovforslagets § 57 a og b skal kunne træffes administrativt.

Den slags meget indgribende beslutninger skal træffes i et "personsagsudvalg", og FBU finder, at lovforslaget må ændres på dette punkt, således at afgørelser om plæg og iværksættelse af de i lovforslaget nævnte foranstaltninger kun kan iværksættes, hvis afgørelsen træffes efter § 56 i lov om social service og behandles på et møde i det personsagsudvalg, der efter § 17 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område varetager det pågældende sagsområde. På samme måde som foranstaltninger for de målgrupper, der ikke er omfattet af "plæg".

Lovforslaget her risikerer at fremme muligheden for, at mennesker i forskellige livssituationer ikke har sammenfaldende rettigheder, og det kan vel ikke være hensigten ?

FBU er samtidig opmærksom på, at forældreplæg og ungeplæg i sig selv ikke er en foranstaltning, men vi finder, at plæg og dertil evt. tilknyttede foranstaltninger er meget indgribende beslutninger for både barnet, den unge og forældrene, hvorfor der gennem en behandling i et personsagsudvalg sikres en beslutningsprocedure med høj grad af "synlighed" i kommunen og nødvendigt fokus på børns, unges og forældres rettigheder.

I bemærkningerne til lovforslaget fra 2005 blev henvist til, at man i Storbritannien har erfaringer med at give forældreplæg efter en bestemmelse ved domstolene. En parallel hertil kunne i dansk lovgivning være, at beslutninger skal træffes i personsagsudvalget.

Der er ingen steder i de to lovforslag (2005 og 2008) argumenteret for, hvorfor det for netop denne målgruppe af familier kan forsvares at behandle sagerne helt administrativt.

FBU finder det vanskeligt at se, at børn, unges og forældres retssikkerhed er tilstrækkeligt varetaget, hvis sådanne afgørelser træffes administrativt.

En administrativ afgørelse vil indebære, at det er kommunens forvaltning, som har kompetence til at sætte normer for og vurdere, om forældre lever op til deres forældreansvar om, hvad store børn og unge skal beskæftige sig med, og hvordan de må leve. Så indgribende afgørelser må ikke træffes på baggrund af den enkelte administrative forvaltnings / medarbejders vurderinger og skøn. Der er risiko for tilfældige beslutninger.

At pålægge forældre, børn og unge en bestemt adfærd, tvinge barnet eller den unge til at modtage foranstaltninger og straffe forældre økonomisk er alvorlige indgreb i menneskers liv.

Adgang for børn og unge i alderen fra 12 år til at klage over ungepålæg og dertil evt. knyttede foranstaltninger er en lille væsentlig del i det at sikre retssikkerheden, men kan ikke erstatte behandlingen af sagen i et personsagsudvalg.

Og så længe der kan være måneders (indtil 1 års) ventetid på at få behandlet sager ved De sociale Nævn, er klageadgangen ikke et reelt udtryk for retssikkerhed.

Og igen – hvis vi læser lovforslaget rigtigt - sniger der sig her en mulig forskelsbehandling ind, nemlig, at børn og unge fra 12 års alderen får klageadgang over beslutninger om ungepålæg og over foranstaltninger knyttet hertil, mens børn og unge, der ikke er omfattet af lovforslagets målgruppe, ikke har samme klageadgang over beslutninger truffet af personsagsudvalget, jfr. § 56. Her har kun forældremyndighedens indehaver klageadgang. Er denne forskel tilsigtet ?

FBU foreslår fortsat, at beslutninger efter § 57 a og b forudsætter udarbejdelse af handleplan, jfr. § 140.

Reglerne om handleplan, jfr. § 140, bør også gælde for denne bestemmelse. Dermed kommer evt. beslutninger efter § 57 a og b til at indgå i en helhed, der, ligesom § 50 - undersøgelsen, stiller krav om, at den offentlige sociale indsats sættes bredt ind i forhold til barnets, den unges og familiens vanskeligheder.

FBU finder det fortsat væsentligt, at omtale af mulighederne for rådgivning og vejledning til familien og for mere bredt at iværksætte foranstaltninger direkte i forhold til barnet eller den unge og i forhold til familien i den kommende vejledning får en fremtrædende plads, så vægten på dialog og samarbejde med familien understreges.

Støtte til forældre – herunder mulighed for at deltage i kurser – er en god og relevant mulighed.

For kort tid til yderligere bemærkninger

FBU beklager, at Velfærdsministeriet har været nødt til på samme tid og med kort svarfrist at udsende to lovforslag, som det for FBU som organisation er meget vigtigt at kommentere. Vi har desværre ikke mulighed for at arbejde så grundigt med dette lovforslag, som vi gerne ville, hvorfor vores bemærkninger kommer til at begrænse sig til det foreliggende.

FBU anbefaler, at der i forbindelse med lovforslaget igen afsættes midler til en mere grundig evaluering, og at evalueringen omfatter oplysninger fra de berørte familier, både børn, unge og forældre.

Med venlig hilsen

Alice Sørensen
Landsformand

Lene Jørgensen
Landssekretær

Landsforeningen for
nuværende og tidligere anbragte

17. december 2008

Høringssvar til lovforslag om forældrepålæg og ungepålæg

TABUKA, Landsforeningen for nuværende og tidligere anbragte takker for muligheden for at afgive høringssvar til lovforslaget om forældrepålæg og ungepålæg. Vi har følgende kommentarer til lovforslaget:

A. Det hjælper ikke med tvang, straf og konfrontation

Vi tror ikke, at man løser problemerne med unge og familier, der har alvorlige problemer, med tvang eller økonomisk straf. Foranstaltninger, der gennemføres med tvang, vil stemple og stigmatisere dem endnu mere. Og økonomisk straf vil ofte bare gøre familien endnu fattigere.

Mange familier vil ikke have mulighed for at reagere konstruktivt på det. De vil blive ramt af den hårde linje og få endnu flere problemer. Når forældrene mister børnefamilieydelsen, så vil nogle af de unge blive straffet hjemme, og så er hele situationen trappet op. Forældrene risikerer at blive dårligere til at løse problemerne med deres børn og unge. De unge vil få det dårligere og vil glide længere ind i en uhensigtsmæssig adfærd og i dårligt selskab. Nogle familier vil reagere med direkte modstand mod kommunens linje. De vil måske smække døren helt i.

Man skal ikke lave lovgivning, der skaber konfrontation, og det gør dette lovforslag. Måske endda en hård konfrontation. Man skal heller ikke lave lovgivning, der vil virke stemplende. Det gør dette lovforslag. Det vil skabe flere konflikter, og det vil især trække fronter op mellem de unge og samfundet.

Vi mener, at der skal sættes ind med helt andre løsninger, og vi ser ungepålæg som en kortsigtet discountløsning i forhold til disse andre former for indsats, der måske er besværlige og langvarige, men som kan løse problemerne bedre og mere dybtgående.

B. Lovforslaget har flere alvorlige ubesvarede spørgsmål

Lovforslaget forklarer ikke, hvad der ligger i paragraffen om at "genoprette skader". Hvad er det, de unge kan sættes til? Hvad de skal have gjort for at blive sat til 'genopretning'? Og

TABUKA

Landsforeningen for
nuværende og tidligere anbragte

hvad vil man gøre for faktisk at få dem til at gøre det? Der er så mange ubesvarede spørgsmål i forbindelse med denne paragraf. Vi oplever, at det er en meget vidtgående paragraf, som har alle chancer for at skabe konfrontation og konflikt. Det er fornuftigt at være med til at rydde op, hvis der har været hærværk osv. Men det må ske ved, at de unge bringes til at forstå, hvad der er sket, og at hele lokalsamfundet medvirker til at forpligte de unge til det. Så kan man fastholde de unge i en positiv udvikling. Man må undgå, at det kommer til at ligne straffearbejde for enkelte unge, der måske/måske ikke har været med. Det fører absolut ikke til noget godt.

Det er også uvist, hvad der menes med paragraffen om, at de unge skal være hjemme på bestemte tidspunkter. Er det hver aften? Eller i weekenderne? Mange timer eller få timer? I lang tid? Det er slet ikke besvaret i lovforslaget, så der er en bred bane at spille på for kommunerne. Paragraffen rejser også spørgsmål om, hvor meget kommunen kan bestemme, før det er frihedsberøvelse. Lovforslaget besvarer ikke det spørgsmål.

Disse to forslag er ret vilkårlige, og de unge vil helt sikkert opleve dem sådan. Samtidig kan de blive ydmygende. De vil blive hadet af de unge, som vil sætte en ære i at sætte sig ud over dem. Dermed vil ideen med forslaget falde til jorden. De unge vil også gennemskue, at de ikke kan straffes for at nægte, og de vil - sammen med deres kammerater - reagere ved at afvise kommunen, når den kommer med et sådant pålæg. Det betyder konfrontation, og det kan være med til at skubbe nogle unge længere ind i de ungdomsgrupper, der giver dem dårlige forbilleder og dårlig adfærd. Det kan også radikalisere unge fra de etniske minoriteter, der vil opleve - og bekræfte hinanden i - at samfundet specielt er på nakken af dem.

Lovforslaget lægger også op til tvangsbehandling – familiebehandling eller behandling af de unge. Man kan også få en tvangsmæssigt besluttet hjemme hos pædagog. Vi mener, at det er en illusion at tro, at det fører til noget godt. Vi tror ikke, at det vil virke. Vi skal ikke gå i retning af tvangsbehandling. Tvang og social eller terapeutisk behandling i denne sammenhæng er uforenelige: behandling dør, når den skal presses ind med tvang.

C. Hvad skal man gøre?

Vi mener, at det er vigtigt at blive ved med at tale med de unge. Netop denne gruppe er ikke monstre, som man skal bekæmpe eller tvinge og straffe til at ændre adfærd. Det er i høj grad unge, der er ude at svømme, og som har brug for nogle voksne, der faktisk kan og vil tale med dem og holde dem fast i en konstruktiv dialog. I virkeligheden er et af deres store problemer, at der er for få voksne, der alvorligt taler med dem og holder fast i dem i hverdagen. Der skal tales med dem, og der skal bygges stærke relationer til gode voksne.

Det forudsætter, at man får bygget kontakten til dem tidligt. Det skal være før ungegruppen tager over som deres primære sociale ramme og som det sted, de henter forbilleder, normer og adfærd. Når det sker, så er det langt sværere, så er det i gruppen, de i høj grad får deres prægning. Vi betragter det som afgørende, at man får bygget en god kontakt allerede når de er 9, 10 eller 11 år. Når de er 14 eller 16, så er det meget sværere.

TABUKA

Landsforeningen for
nuværende og tidligere anbragte

Man skal i meget høj grad arbejde med frivillighed, motivation og med at aktivere familiens egne ressourcer. Der skal være nogle voksne, der kan nå ind til de unge og bygge den nødvendige relation, og som kan hjælpe forældrene med at komme rigtigt på banen. Sådan kan der arbejdes med de allerfleste unge, hvis man kommer tidligt i gang. Og så skal man følge op, være tæt på de unge og familierne, og holde fast på det, man sætter i gang og skaber sammen med dem. Der skal være en tættere indsats, og det er alfa og omega, at den hænger sammen! Det er et kæmpe problem i alt arbejde med udsatte børn, at det ikke hænger ordentligt sammen, fordi der deltager så mange voksne professionelle, og fordi der over tid er personudskiftninger. Hvis man skal nå disse unge, så skal der være færre brud og mere kontinuitet i den konkrete, daglige indsats med de unge og familierne.

Der mangler også alternative fritids- og sociale tilbud til mange unge. De mest udsatte er ofte henvist til gaden og har ikke noget fritidstilbud. Vi ved af erfaring, at en god integration i f.eks. en idrætsklub kan være helt centralt for en ung, der har problemer. Men det kræver, dels at de får økonomi til det, dels at der er nogle voksne, der kan hjælpe dem i gang. Igen er de stærke, forpligtede voksne, der er tæt på børnene og familien vigtige.

Man skal også finde ud af, hvordan man bryder opdragelsen i ungegruppen. Påvirkning af de unge i dårlige ungegrupper eller bander er et enormt problem, men der er ofte usikkerhed om, hvad man skal gøre ved det. Men det er et af de problemer, man skal sætte ind over for. Det er der, de mest udsatte unge får den dårlige opdragelse og i værste fald bliver kriminelle. Noget skal ske ved gadearbejde og ved at inddrage 'fædregrupper' og lokalsamfundet. Noget handler om kriminalitetsbekæmpelse, hvor politik og SSP-medarbejdere skal inddrages. Men det er vigtigt at understrege, at lovforslaget snarere vil styrke de dårlige ungegrupper! Både 'banderne' og de radikale miljøer blandt unge fra de etniske minoriteter.

Vi skal i den forbindelse også pege på, at man måske skal anbringe nogle flere unge på nogle ordentlige anbringelsessteder. En af løsningerne kan være at anbringe flere af de unge, der har det dårligst hjemme, og som skaber de destruktive processer i ungegrupperne. Det er vigtigt for alle parter, at de kommer væk fra gaden. Men vi frygter, at netop (dyre) anbringelser vil blive nedprioriteret, når (billige) ungepålæg kommer i centrum.

Endelig vil vi nævne, at vi ikke mener, at politiet skal inddrages i at hente, bringe eller fastholde de unge, der skal have ungepålæg. Politiet skal tage sig af politiarbejdet i f.t. unge kriminelle og skal indgå i SSP-samarbejdet. De skal ikke til at hjælpe pædagoger osv. i en hverdag, der sikkert bliver mere konfliktfyldt. Det vil være en konfrontation og optrapning.

Med venlig hilsen

Bente Nielsen
formand

Velfærdsministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Børnerådet

Vesterbrogade 35A
1620 København V
Tlf.: 3378 3300
Fax: 3378 3301
E-mail: brd@brd.dk
www.boerneraadet.dk

17. december 2008
Journalnr.: 3.7-2005-1019 - 37
abp

Vedrørende j.nr. 2008-7560

Høringssvar til forslag til lov om ændring af lov om social service (skærpelse af regler om forældreplæg og indførelse af ungeplæg).

Børnerådet takker for tilsendte høring.

Forældreplæg

Lovforslaget lægger op til at skærpe reglerne om forældreplæg ved at ændre bestemmelserne fra en *kan* til en *skal*-bestemmelse.

Et flertal i Børnerådet finder en sådan ændring uhensigtsmæssig af flere årsager. For det første er flertallet i Rådet af den opfattelse, at forældres ansvar støttes bedst via dialog og ikke ved hjælp af tvang og økonomiske sanktioner (jf. også Børnerådets høringssvar til Forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om en familieydelse, 2005). Til dette er det også vigtigt at påpege, at der ikke eksisterer dokumentation for at straffende foranstaltninger over for forældre kan fremme forældreansvar i en positiv retning. Derimod tyder den eksisterende forskning på, at sanktioner over for forældre i de hårdest belastede familier kan føre til forværring af familieforholdene, fx ved at forældre støder deres børn fra sig, og yderligere marginalisering af familierne (jf. Ungdomskommissionens udtalelse om forældreansvar, punkt 7.5.12, mindretalsudtalelsen, som Børnerådet tilslutter sig).

For det andet vil en ændring af bestemmelsen fra en *kan* til *skal*-bestemmelse indebære at beslutning om forældreplæg træffes uanset de faglige overvejelser hos medarbejderne i kommunalt regi. Af evalueringen af forældreplæg fremgår det, at der eksisterer faglige

begrundelser for den meget begrænsede anvendelse af forældreplæg: Når man ser på, hvorfor kommunerne ikke har anvendt loven, viser evalueringen, at den hyppigst angivne årsag er, at kommunerne ikke har haft sager, hvor det har været relevant at anvende loven. Den næstmest angivne årsag er, at man ikke vurderer, at det økonomiske incitament, som ligger i forældreplægget, virker i forhold til målgruppen og problemerne. Denne rangordning af årsagerne understøttes af, at loven også har været anvendt i forholdsvis få sager i de kommuner, som har brugt forældreplægget og har en positiv opfattelse af loven (Evaluering af forældreplæg (SEL § 57a), s. 4). Børnerådet er af den opfattelse, at det er væsentligt, at kommunerne sætter sig nogle mål for, hvordan de vil nedbringe antallet af unge, der har adfærdsproblemer eller udviser negativ adfærd af en vis karakter, men samtidig må det være op til de faglige medarbejdere i forvaltningen at vurdere, hvordan disse mål bedst nås. Et flertal af Børnerådets medlemmer mener, at det vil være u hensigtsmæssigt at fratage de kommunale medarbejdere deres faglighed ved at gøre forældreplæg til en tvungen foranstaltning.

Et flertal af Børnerådets medlemmer kan derfor ikke anbefale, at reglerne om forældreplæg skærpes.

Et medlem af Børnerådet anbefaler, at reglerne om forældreplæg skærpes. Det er medlemmets opfattelse, at der i praksisfeltet eksisterer erfaringer med, at økonomiske sanktioner virker hensigtsmæssigt i relation til forældreansvar, og på denne baggrund støttes der op om det tilsendte forslag.

Ungeplæg

Lovforslaget lægger op til at der indføres et ungeplæg, som forpligter kommunalbestyrelsen til at pålægge unge i alderen 12-17 år at tage imod et relevant tilbud eller at udføre konkrete handlepligter, når visse nærmere angivne forudsætninger er til stede.

Børnerådet hæfter sig ved, at det i lovforslagets bemærkninger understreges, at ungeplægget har et forebyggende sigte, at der er tale om et fleksibelt redskab, som skal tilpasses den enkelte unge, at pålægget skal betragtes som en del af en samlet indsats over for den unge og dennes familie og at pålægget ikke skal betragtes som en sanktion. Rådet finder, at ungeplæggets beskrevne redskaber, såsom handlepligt knyttet til skoleundervisning eller bidrag til at genoprette forurettet skade, kan være brugbare og hensigtsmæssige i nogle tilfælde, men at det bør være op til de kommunale faglige medarbejdere at vurdere, hvornår sådanne redskaber bør tages i brug. Et flertal af rådets medlemmer kan derfor ikke anbefale, at kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om et ungeplæg, når de angive betingelser er til stede, men mener, at det bør være en vurdering, der overlades til de faglige medarbejdere.

Et medlem af Børnerådet er af den opfattelse, at det til tider kan være såvel brugbart som nødvendigt med et *skal*, altså større grad af konsekvens, over for denne gruppe af unge med problematisk adfærd, og støtter på denne baggrund op om det tilsendte forslag.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at ungepålæg kan ledsages af forældreplæg. Ud fra samme argumenter som ovenfor, kan et flertal af Børnerådets medlemmer heller ikke anbefale en sådan kombination, mens et medlem støtter op om forslaget.

Børnerådet bemærker, at der i dette forslag til lov om ændring af social service er afsat penge til evaluering af ordningen, hvilket betragtes som positivt.

Med venlig hilsen

Charlotte Guldborg
Formand

Annette Juul Lund
sekretariatschef

Velfærdsministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Odense, d. 15.

dec. 2008

**Høringssvar vedr. 'Lov om ændring af lov social service –
skærpelse af regler for forældreplæg og indførelse af
ungeplæg'**

Indledningsvis skal Ungdomsringen beklage, at vi tilsyneladende er faldet ud af listen over høringsparter. Ungdomsringen har tidligere været fast høringspart på al lovgivning vedr. større børn og unge – men har siden området blev en del af velfærdsministeriet ikke været optaget på listen over høringsparter. Vi skal derfor anmode ministeriet om, at vi igen optages på listen.

I forhold til ovenstående lovændring skal vi derfor alligevel tillade os at komme med vore bemærkninger.

Overordnet set er Ungdomsringen positiv stemt over for lovforslagets intention om at styrke den forebyggende indsats over for udsatte børn og unge og deres familier, og ikke mindst at lovforslaget opfordrer til tværfagligt samarbejde mellem kommunes ungeaktører. Det skaber dog bekymring, at den forebyggende indsats i lovforslaget har karakter af påbud jf. skal- bestemmelserne i såvel forældreplæg som ungeplæg.

Ungdomsringen er af den klare holdning, at forebyggelse ikke skal baseres på tvang, men derimod ved at styrke dialogen gennem kvalificering og udvikling af metoder, der sikrer, at sagsbehandlere, de professionelle og frivillige aktører på fritidsområdet, lærere m.fl. kan løfte deres del af ansvaret

**UNGDOMS
RINGEN**
Fritids- og ungdomsklubber i Danmark

for at der etableres en dialog til forældrene og den udsatte unge.

Trusler om pålæg, og i forældrenes tilfælde økonomiske sanktioner, kan skabe mistillid og i værste fald kan det skade det nødvendige og dialogbaserede samarbejde omkring løsning af den unges problemer.

I stedet for at fokusere på påbud og regler, når den unge er kommet på afveje, mener Ungdomsringen som organisation for fritids- og ungdomsklubber, at den forebyggende indsats bør foregå så tidligt som muligt og tage udgangspunkt i de mange forebyggende tilbud inden for fritidsområdet. Det er eksempelvis inden for klub - og fritidsområdet, at børn og unge oplever de nære relationer mellem voksne og unge, og hvor vejledning og opdragelse til ansvarlighed finder sted, som konsekvens af en ligeværdig dialog mellem voksne og unge.

Afslutningsvis hæfter Ungdomsringen sig ved, at der i bemærkningerne til lovforslaget står, 'at ungepålægget grundlæggende har et forebyggende sigte og således skal ses i som et supplerende redskab til at styrke den forebyggende indsats'.

Det er Ungdomsringens opfattelse, at ressourcerne bør bruges til at styrke de forebyggende foranstaltninger, hvor den ligeværdige dialog og de troværdige voksne relationspersoner prioriteres frem for påbud, og hvor kommunens ungdomsarenaer arbejder helhedsorienteret omkring opgaveløsningen af ungeområdet.

Med venlig hilsen

Susanne Ebdrup

Sekretariatschef
Ungdomsringen

Danske Handicaporganisationer

Kløverprisvej 10 B
2650 Hvidovre, Danmark
Tlf.: +45 3675 1777
Fax: +45 3675 1403
dh@handicap.dk
www.handicap.dk

Velfærdsministeriet
Att. E-boern@vfm.dk

Hvidovre, den 17. december 2008
Sag 08/1169 – Dok. 15392/08 /KP

Hørings svar fra Danske Handicaporganisationer (DH) vedr. skærpelse af regler om forældre pålæg og indførelse af unge pålæg (lov om social service)

Generelt stiller DH spørgsmålstejn ved, om lovgivningen rammer rigtigt. Ikke mindst set i lyset af den evaluering, der er foretaget af den hidtidige anvendelse af lovgivningen om forældre pålæg. Lovgivningen har kun været anvendt i 32 forskellige sager. I 50 % af sagerne fremgår det, at en af forældrene har en psykisk eller fysisk funktionsnedsættelse. Men denne gruppe er slet ikke omfattet af bestemmelsen om forældre pålæg. Lovgivningen er med andre ord anvendt forkert i halvdelen af de 32 sager.

DH forudså denne risiko allerede ved lovens indførelse og udtrykte bekymring i forbindelse med lovgivningens vedtagelse. Den gennemførte evaluering beroliger på ingen måde DH i forhold til den nu foreslåede skærpelse af reglerne om forældre pålæg.

Ved lovens indførelse bemærkede DH desuden, at lovforslagets indgribende og alvorlige karakter ikke virkede proportionalt med problemets omfang. Den ringe brug af lovgivningen vidner om, at DH har ret i dette synspunkt. Evalueringen peger da også i retning af, at kommunerne i flere tilfælde ikke mener, forældre pålæg er den rigtige indsats.

Endelig undrer DH sig over, hvorfor evalueringen alene er foretaget blandt kommunale repræsentanter. Det kunne være interessant at høre de involverede familier om effekten af indsatsen.

Forældre pålæg

Lovbemærkningerne indeholder mange skønsmæssige overvejelser. Forudsætningen for et forældre pålæg er, at der foreligger oplysninger om enten ulovligt skolefravær eller manglende opfyldelse af undervisningspligten, kriminalitet af et vist omfang eller en vis grovhed, alvorlige adfærds- eller tilpasningsproblemer hos den unge eller manglende samarbejdsvilje hos forældremyndighedsindehaveren om løsningen af barnets eller den unges problemer.

DH er bekymret for konsekvenserne i relation til nogle grupper af børn og unge med handicap. Fx hvor handicappet ikke er diagnosticeret eller ikke er synligt. I handicaporganisationerne er der erfaringer fra dagligdagen i skole eller daginstitution, hvor et barns adfærd læ-

ses forkert og signalerne fejltolkes. For børn og unge med en vifte af forskellige vanskeligheder kan det føre til misforståelser af situationen og en fejlagtig opfattelse af, at forældrene ikke lever op til deres ansvar.

Det kan fx dreje sig om børn med ADHD, der kan opleves som uopdragne eller som understimulerede børn, der misrøgtes i hjemmet, eller ordblinde børn, hvor opfattelsen kan være, at forældrene ikke hjælper og støtter deres børn tilstrækkeligt i forhold til skolearbejde og sprogudvikling. Andre eksempler kan nævnes.

Samtidig kan der gå meget lang tid med udredningen af det enkelte barn. Hvis der overhovedet tages initiativ til en udredning. Denne periode med misforståelser kan derfor være meget lang og belastende for familien, der ikke får den rigtige støtte.

Ydermere giver det anledning til stor bekymring, at kravet om en § 50 undersøgelse, som skal gå forud for et forældreoplæg, kun er udarbejdet i under halvdelen af sagerne.

Af lovbemærkningerne fremgår det, at det fortsat er en grundlæggende betingelse, at forældremyndighedsindehaveren vurderes at være i stand til at løfte forældreansvaret:

”Forældre, der har individuelle vanskeligheder, fx fordi de er udviklingshæmmede eller psykisk syge, vil derfor som udgangspunkt ikke være omfattet af målgruppen, idet de netop på grund af deres særlige forhold ikke kan forventes til enhver tid at opfylde deres forældreforpligtelser.”

Næsten tilsvarende formulering fremgik af lovbemærkningerne, da man indførte lovgivningen om forældreoplæg.

DH skal gentage sin bekymring fra dengang i forhold til risikoen for misforståelser og fejlfortolkninger. Hvornår har man som forældre mulighed for at løfte forældreansvaret, og hvornår har man ikke? Samtidig kan det have stor betydning, at forældre med handicap får den fornødne handicapkompenserende støtte. Den rigtige støtte kan være en forudsætning for, at forældrene kan påtage sig forældreansvaret. Denne sondring kan i sig selv give anledning til misforståelser i praksis.

Ikke alene kan misforståelser føre til, at man mistænkeliggøres og stemples som dårlige forældre. Man kan også risikere at miste børnefamilieydelsen på baggrund af en administrativ afgørelse. I andre lande er det domstolene, der træffer afgørelse om sanktioner, herunder idømmer forældreboøde. Det fremgår af den nævnte evaluering, hvor der er indhentet internationale erfaringer med lignende lovgivning i andre lande.

Det er derfor dybt bekymrende, når det af ”Evaluering af forældreoplæg (SEL § 57a)” netop fremgår, at i ca. 50 % af familierne har en af forældrene en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse.

Det vidner om, at DH har grund til bekymring i forhold til denne lovgivning. I halvdelen af de tilfælde, hvor lovgivningen om forældreoplæg indtil nu er blevet anvendt, er den netop

blevet anvendt overfor forældre med handicap, der som udgangspunkt ikke er omfattet af målgruppen, jf. lovbemærkningerne. Hvordan skal det så ikke gå fremover, når kommunerne er forpligtede til at give forældre pålæg?

Unge pålæg

Tilsvarende fremgår det i forhold til indførelse af unge pålæg, at det er en forudsætning, at den unge grundlæggende vurderes at være i stand til at bidrage til og tage ansvar for sin egen udvikling:

”Unge, der fx er udviklingshæmmede eller psykisk syge, vil som udgangspunkt ikke være omfattet af målgruppen, idet de netop på grund af deres særlige forhold ikke kan forventes at kunne tage ansvar for deres egen udvikling.”

DH er enig i, at den unges egne forudsætninger nøje skal indgå i overvejelserne om den rigtige indsats. Men problemet er, at der i praksis er risiko for misforståelser og fejlfortolkninger i det skøn, der skal udøves, jf. bemærkningerne til forældre pålæg, herunder de lange ventetider på udredning af børn og unge. Ikke mindst set i lyset af, at en række foranstaltninger kan iværksættes uden forældremyndighedsindehaverens samtykke, er dette forhold problematisk.

Med venlig hilsen

Stig Langvad
formand

BØRNESAGENS FÆLLESRÅD

Emdrupvej 115A, 5. etage, 2400 København NV - tlf.: 33 22 17 33,
fax: 33 22 17 50 - e-mail: bf@boernesagen.dk - www.boernesagen.dk

Den 17. december 2008

Hørings svar vedrørende

Forslag til Lov om ændring af lov om social service

(Skærpelse af regler om forældre pålæg og indførelse af unge pålæg)

Børnesagens Fællesråd skal hermed udtrykke sin generelle skepsis overfor lovforslaget.

Skærpelsen af reglerne om forældre pålæg fra 'kan' til 'skal' vil kunne få en uheldig virkning på indsatsen i de kommuner, hvor man hidtil har ment at kunne klare sig uden forældre pålæggets tvangselementer. Ved at påtvinge de kommunale myndigheder anvendelsen af et sådant redskab kan man risikere at nedsætte den kommunale motivation til at søge andre og mere lempelige modeller for forældresamarbejdet.

Forslaget om indførelse af unge pålæg kan på flere områder beskrives som et forsøg på at indføre straffende elementer i sociallovgivningen. I bemærkningerne til lovforslaget anføres, at pålæggets indhold skal være fremadrettet og forebyggende. Men samtidig gives der bl.a. eksempler på, at den unge kan pålægges at bidrage til at genoprette forrettet skade, hvilket af den unge meget vanskeligt vil kunne opfattes som andet end "en enkeltstående reaktion eller sanktion over for et bestemt forhold". De straffende elementer vil yderligere blive forstærket gennem det foreslåede forsøg med politimæssig bistand til gennemførelse af unge pålæg.

I bemærkningerne til lovforslaget anføres, at en evaluering af anvendelsen af forældre pålæg skulle vise, at pålæggene er et virkningsfuldt redskab. Evalueringen hviler på et uhyre spinkelt materiale, hvor data udelukkende er indhentet fra sagsbehandlere og socialchefer, og hvor det blandt andet ikke er undersøgt, om anvendelsen af pålæg af de involverede forældre vurderes at have haft negativ betydning for det fremtidige samarbejde med de kommunale myndigheder. Af evalueringen fremgår det blandt andet, at det i praksis er socialforvaltningens medarbejdere (sagsbehandlere eller ledere), der træffer afgørelse om pålæg – og ikke kommunalbestyrelsen. Det er de samme personer, som i praksis træffer beslutning om eventuelt at standse udbetaling af børnefamilieydelse, hvis de samme personer mener at kunne konstatere manglende efterlevelse af pålægget. Af samme evaluering fremgår, at en sådan tildeling af beføjelser er helt enestående i forhold til sammenligning med tilsvarende modeller i Norge, Sverige, England og Skotland, hvor det alene er domstole, der kan gå ind og sanktionere overtrædelser af gældende love. De nu foreslåede udvidelser af de kommunale beføjelser om forældre pålæg er efter Børnesagens Fællesråds opfattelse uforenelige med almindelige retssikkerhedsprincipper vedrørende adskillelse af dømmende og udøvende magt.

MEDLEMMER AF BØRNESAGENS FÆLLESRÅD:

KFBU - Kristelig Forening til Bistand for Børn og Unge
Foreningen af Danske Døgninstitutioner for Børn og Unge
Børneforeningen - Mentalhygiejnisk Forening for Børn og Unge
Ungdommens Vel
LOS - Landsforeningen af opholdssteder, botilbud og skolebehandlingstilbud
FBU - ForældreLANDSforeningen

Daginstitutionernes Lands-Organisation
Foreningen Jysk Børneforsorg/Fredshjem
Ungdomsringen
KFUM's Sociale Arbejde i Danmark
Børn og Familier
Børns Vilkår

Mødrehjælpen
Barnets Hus
Børnehjælpsdagen

Medlemsorganisationerne dækker tilsammen omsorgen for mere end 500.000 børn og unge

Når henses til tidligere udredninger vedrørende straf- og magtbeføjelser til de sociale myndigheder (se f.eks. "Udredning af 25 afsluttede forløb vedrørende dom til ungdomssanktion"^[1]), må det alvorligt betvivles, om det vil være rimeligt, at udvide magtbeføjelserne til sagsbehandlere og socialchefer yderligere.

Børnesagens Fællesråd må tage afstand fra det foreliggende lovforslag, idet det på ingen måde synes egnet til at opfylde sit angivelige formål: at forbedre samarbejdet mellem de sociale myndigheder og forældre i tilfælde, hvor unge vurderes at befinde sig i en udsat og velfærdstruet situation.

Grundlæggende finder Børnesagens Fællesråd ikke, at man udvikler forældreansvaret gennem betydelige indgribende erstatningsregler, sanktioner eller straffe, hvorimod støtte, vejledning, konkrete forældreoplæg og mulige forældrekontrakter, som udgangspunkt søger at inddrage forældrene i udviklingen af deres forældreansvar.

Såfremt lovforslaget fremsættes, anbefaler Børnesagens Fællesråd, at der indføres mulighed for at idømme "betinget forældreansvar", således at erstatningsforpligtelsen bortfalder, såfremt barnet inden for en periode af fx 2 år ikke udøver skadegørende handlinger.

Venlig hilsen

Inge Marie Nielsen
Sekretariatsleder

Fra: \$Straffuldbyrdelseskontoret (101sfk) [Straffuldbyrdelseskontoret@kriminalforsorgen.dk]
Sendt: 17. december 2008 10:28
Til: Børneenheden, Velfærdsministeriet
Cc: \$Straffuldbyrdelseskontoret (101sfk)
Emne: Høringssvar, SFK 08-102-280

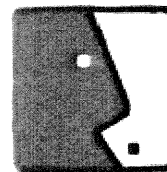
Til Mikkel Boje

Vedrørende høring over forslag til lov om ændring af lov om social service (skærpelse af reglerne om forældreoplysning og indførelse af ungeoplysning)

Direktoratet for Kriminalforsorgen har ikke bemærkninger til lovforslaget.

Med venlig hilsen

Anja Eliassen
Justitsministeriet
Direktoratet for Kriminalforsorgen
Straffuldbyrdelseskontoret
Strandgade 100
1401 København K

Dansk Socialrådgiverforening

Til Velfærdsministeriet

Att. Mikkel Boje

16. december 2008

Hørings svar vedr. udkast til lovforslag om forældre pålæg og unge pålæg

Dansk Socialrådgiverforening takker for tilsendelsen af forslaget til ændring af serviceloven vedrørende skærpelse af reglerne om forældre pålæg og indførelse af unge pålæg.

Bemærkningen om, at den hidtidige ordning er blevet mødt med modstand fra sagsbehandlerne er grundløs

I lovforslagets bemærkninger nævnes, at det eksisterende forældre pålæg, som kommunerne selv må beslutte, "anvendes sjældent og af relativt få kommuner. Dette skyldes i følge evalueringen blandt andet, at der på sagsbehandlerniveau er en vis modstand mod redskabet." Bemærkningen bruges umiddelbart efter som en vigtig del af begrundelsen for det foreliggende forslag.

Der er ikke grundlag for denne påstand, og DS vil kraftigt henstille, at den tages ud af bemærkningerne. Evalueringen viser, at de kommunale ledere tilsyneladende følger kommunalpolitikernes holdning; at det stort set er lederne, der tager eller styrer beslutningerne om forældre pålæg; og at kommunerne tilsyneladende har informeret personalet om ordningen. Så langt kan der ikke sættes en finger på implementering og brug af ordningen. Evalueringen redegør dernæst for resultatet af interviews med 12 sagsbehandlere, der har brugt ordningen. Der tales ikke med nogen, der ikke har brugt den. Interviewene viser, at "4 ud af 12 sagsbehandlere angav, at ordningen blev modtaget med en ambivalent holdning", at "4 ud af 12 angav, at den blev overvejende positivt modtaget", at "3 ud af 12 angav, at den blev modtaget negativt", samt at 2 ud af 12 angav, at den blev modtaget "neutralt".

Rapporten konkluderer på den baggrund, at "det kvalitative datamateriale afslører en høj grad af ambivalens fra sagsbehandlernes side over forældrepålægget. På den ene side mener mange sagsbehandlere, at loven rammer nogle familier, der i forvejen er økonomisk svage, unødigt hårdt. På den anden side betragter mange af de samme sagsbehandlere forældrepålæg som en mulighed for at opnå et gennembrud i sager, som ellers var helt fastlåste". Der er ikke grundlag for denne konklusion i rapportens datamateriale. Det kan aldrig begrunde udtalelser om "sagsbehandlerne" som sådan, og konklusionen om ambivalens og modstand kan ikke støttes på det. Derfor skal det selvfølgelig heller ikke stå i bemærkningerne til en vigtig og principiel lov.

DS vil også påpege, at det er misvisende, at rapporten konsekvent taler om sagsbehandlernes *holdninger*, selvom spørgsmål og svar handler om deres *faglige vurderinger* af metodens egnethed. Socialrådgiverne handler ud fra seriøse faglige vurderinger og ikke ud fra personlige fordomme og holdninger, som det fremstilles i rapporten.

Lovforslaget er ikke evidensbaseret og udhuler kommunernes faglige skøn

Lovforslaget lægger op til vidtgående ændringer, men det er ikke analyseret og gennemarbejdet i en udredning, kommission eller lignende. Der er heller ikke nogen forskningsmæssig underbygning af det.

DS finder det kritisabelt, at forberedelsen ikke har været grundigere. Indsatsen over for udsatte børn og unge vigtig og meget vanskelig, og en forkert indsats kan let medføre fejl, der får alvorlige konsekvenser for børnene og familierne. Det er der en stor risiko for med et så dårligt forberedt forslag som dette. Regeringen har længe arbejdet for, at der er evidens for indsatserne. Forslaget bryder fuldstændig med denne ambition.

Forslaget udhuler også kommunernes frihed til faglige vurderinger og metodevalg. Kommunerne har kunnet bruge forældrepålæg, og de har af gode faglige grunde valgt kun at bruge det få gange. DS mener ikke, at Folketinget så skal lovgive om bestemte metoder. Især ikke, når de ikke er gennemarbejdede og kundskabsfunderede.

Økonomien bag forslaget hænger ikke sammen

Forslaget vil medføre behandling af et stort antal sager, og det vil afføde mange ankesager. Det kræver mere personale. Der må også forventes flere pålæg om hjemme hos, behandling, praktikpladser osv. Det vil blive endnu en betydelig udgift. Alligevel er der kun afsat 14 millioner kr., når loven er fuldt indfaset! DS mener, at det er helt urealistisk, hvis forslaget skal have den rolle, det tilsyneladende er tiltænkt. Vi er bange for, at den mini-

male finansiering kan få kommunerne til at hente pengene til de mange pålæg et andet sted. Vi frygter, at det bliver fra den øvrige indsats på børneområdet.

Obligatorisk forældrepålæg får konsekvenser for det øvrige arbejde

Skærpelsen af reglerne om forældrepålæg og indførelse af ungepålæg suppleres af, at flere indsatser kan besluttes *tvangsmæssigt*. Det gælder f.eks. støtte i hjemmet, familiebehandling og "anden hjælp" f.eks. et dagbehandlingstilbud. Unge kan også pålægges at tage en praktikplads. Der er ikke i forslaget nogen overvejelser, om det er rimeligt at indføre mere tvang i indsatsen, og heller ikke, om det vil fungere og om det vil få negative afledte virkninger.

Det er yderst tvivlsomt om der kommer noget godt ud af en udvidelse af muligheden for tvangsmæssige indsatser. Således er det vanskeligt at forestille sig et konstruktivt samarbejde mellem en ung og en påtvunget hjemme hos pædagog. Ligeledes er det i strid med alt, hvad vi ved om familiebehandling at tro, at man kan ændre på indgroede uhensigtsmæssige adfærdsmønstre med tvangsbehandling af en ung. Forældre og unge vil snarere vende sig imod en tvangsmæssig behandling, og enten forholde sig passivt eller direkte fjendtligt overfor behandleren. En tvungen praktik er også vanskelig at forestille sig, ikke mindst fordi det er svært at tro på, at der findes arbejdsgivere som vil stille op til det.

DS frygter, at den større mulighed for tvang vil få uheldige følger for alt det gode arbejde, som i dag foregår frivilligt og med forældrenes deltagelse. Gode, veletablerede indsatser vil blive skadet af den potentielle tvangsmulighed. Det bliver f.eks. svært at lave opsøgende gadearbejde, når de unge ved, at kontakten kan føre til et hårdhændet ungepålæg. Tilsvarende kan forældre blive mere tilbageholdende med at lukke en hjemme hos-er ind, hvis de frygter, at det senere kan føre til et forældrepålæg.

Ungepålægget er uklart, og det vil skabe store problemer

Målgruppen for ungepålæg er meget bred og ikke særlig klart defineret. Der skal "foreligge mindst en af fire angivne situationer" for at kommunen er "forpligtet til at træffe afgørelse om ungepålæg": pjækkeri, "kriminalitet af et vist omfang eller en vis grovhed", alvorlige adfærds- eller tilpasningsvanskeligheder ", eller"nægtelse af samarbejde med myndighederne". Men det er uafklaret, hvad der er "alvorlige adfærds- eller tilpasningsvanskeligheder". Eller hvad "kriminalitet af et vist omfang" er. Det bringer heller ikke klarhed, at det nævnes, at målgruppen er de "unge i gråzonen." Det samme må man sige, når begrebet adfærdsproblemer konkretiseres med, at det kan være "truende adfærd i gruppemæssige sammenhænge". Men hvad er truende adfærd og "gruppemæssige sammenhænge"? Mål-

grubeafgrænsningen lægger således op til stor vilkårlighed og stor fortolkningsfrihed for kommunerne.

DS finder, at der også er store problemer med nogle af de foreslåede pålæg. Som nævnt mener vi ikke, at man meningsfuldt kan tvinge en ung til at deltage i et behandlingsforløb, som det foreslås. Det skal den unge være åben og modtagelig for.

Vi hæfter os også ved, at bestemmelsen om at være hjemme på bestemte tidspunkter ikke er afgrænset. Er det pålæg om at være hjemme kl. 23 en gang om ugen? Eller kl. 17 hver dag? Eller i weekenderne eller på alle fredage og lørdage aftener? Lovforslaget klargør heller ikke, hvad der skal til for at få et sådant pålæg. "Truende adfærd i gruppemæssig sammenhæng?" DS finder, at de mange uklarheder og den potentielle vilkårlighed i denne bestemmelse er opskriften på mistro og konflikt. Bestemmelsen åbner for en form for husarrest, idømt administrativt og med et potentielt stort omfang. *DS skal kraftigt opfordre til, at det grundigt afklares, om det er i overensstemmelse med menneskerettighederne og med grundlovens § 71 om forbud mod administrativ frihedsberøvelse!*

Tilsvarende er der stor uklarhed om, hvad det betyder, at de unge skal "bidrage til at genoprette forrettet skade?" Skal man selv have gjort det, eller er det nok, at 'nogen unge' har? Hvem afgør, om man har gjort det? Sagsbehandleren? Og hvad med bevisbyrden? Det er også uklart, hvad 'genoprettelse' betyder – oprydning og rengøring? Genopbygning? Eller en offentlig undskyldning til forurettede? Skal 'genoprettelse' som f.eks. oprydning ske offentligt? Hvordan forholder denne ordning sig til ILO's regler om tvangsarbejde? Og hvem skal i praksis tvinge de unge til at 'bidrage til genoprettelsen'? Skal socialarbejdere holde øje med det? Eller skal politiet? Bemærkningerne er enten tavse om disse spørgsmål eller kommer meget let henover det. *DS skal opfordre til, at også dette pålæg grundigt afklares i f.t. menneskerettighederne og grundloven!*

Sanktionssystemet er ligeledes uklart. Der er ingen formelle sanktioner overfor de unge, der ikke lever op til et ungepålæg, men forældrene skal miste børnefamilieydelsen, hvis de ikke lever op til et forældreopålæg, som de har fået i tilknytning til et pålæg til den unge.

Men skal man straffe forældre, der forsøger, men som ikke kan komme igennem over for deres unge? Hvad gør man f.eks. hvis en ung med husarrest stikker af og går i byen? Og hvem har kompetence til at afgøre noget, der i så vid udstrækning udspiller sig i opdragelsen bag hjemmets fire vægge? Hvem skal løfte bevisbyrden?

DS frygter meget, at et så svagt og uklart sanktionssystem hurtigt vil komme til kort over for virkeligheden. De unge vil gennemskue svaghederne i systemet, og der kan let udvikle

sig en ungdomskultur, der gør en ære i at sætte sig ud over pålæg og sanktion med alle de meget alvorlige konsekvenser, det får.

Politiet skal ikke ind i socialt arbejde

Som en detalje nævnes det meget kortfattet i bemærkningerne, at der skal laves et lokalt forsøg, hvor politiet kan bistå ved gennemførelse af et ungepålæg. F.eks. ved at hente eller bringe de unge. Der er ikke meget uddybning af begrundelsen eller af de konkrete detaljer i forsøget. Forslaget går ud fra, at det kan have en præventiv funktion, at der trues med, at politiet møder op. Men det er helt uklart, hvilke magtmidler, politiet skal have. Kan de føre den unge af sted med magt? I håndjern?

Præcis i hvilke situationer, politiet skal sættes ind, fremgår heller ikke. Der nævnes kun "særlige tilfælde, hvor både den unge og forældrene forsømmer at efterleve deres respektive pålæg." Tilsvarende fremgår det ikke, hvem der har kompetencen til at rekvirere politiet. Har sagsbehandleren? Og skal politiet bare stille op, når kommunen beder om det? DS er meget imod, at politiet skal medvirke i noget, der bør være en social opgave.

Forslaget vil medføre mere bureaukrati

Forældreoplæg og ungeoplæg bliver meget bindende for kommunerne, når man har at gøre med de mange forældre og mange unge, der er i den noget uklare målgruppe. Det indebærer, en beslutning, hvis kommunen skønner, at der ikke skal bruges oplæg. Det vil kræve specifik begrundelse og partshøringer. Beslutter kommunen at bruge oplæg, så skal beslutningen gentages i hvert kvartal, hvis oplægget skal forlænges. Træk i børnefamilieydelsen bliver obligatorisk, når forældrene ikke lever op til et forældreoplæg, så der kan blive mange af disse beslutninger med begrundelse og partshøring. Endelig må man se i øjnene, at der vil komme mange flere ankesager, fordi sagerne bliver præget af konflikt og konsekvenserne af træk i børnefamilieydelsen er voldsomme for i forvejen økonomisk belastede budgetter. Forslaget indebærer alt i alt masser af bureaukrati og vil blive yderst tidskrævende.

Fattige familier vil blive endnu fattigere

Forslaget vil indiskutabelt medvirke til en fattiggørelse af bestemte grupper af borgere, der i forvejen ofte er marginaliserede. For nogle familier kan bortfald af børnefamilieydelsen blive meget langvarig. Der er ikke i forslaget nogen som helst vurdering af – endsige forskningsmæssig belysning af – i hvilken grad forældrene vil reagere positivt på en økonomisk straf som denne, endsige i hvilken grad det vil skabe tiltagende sociale problemer,

modstand og fjendskab mod det sociale system som vel fortsat har til opgave at støtte op om den enkelte? DS vender sig klart mod denne form for økonomisk straf til udsatte familier, da vi ikke er i tvivl om, at det vil få alvorlige sociale konsekvenser for de mennesker, det rammer. For familier som ikke har økonomiske problemer, kan tiltaget betragtes som, at forældre kan betale sig fra at have forsømt opdragelsen af deres børn. Også dette vender DS sig imod.

Forslaget vil udløse alvorlige og skadelige konflikter

Forslaget vil udløse konflikter i de familier, der rammes af pålæg og sanktion. Det vil skabe yderligere spændinger i disse familier, hvor forældrene i forvejen kommer til kort opdragsmæssigt. Vi risikerer flere konfrontationer og afstraffelse af de unge med det resultat, at flere familier kører fast i konflikterne. Det kan give flere brud i familierne, flere anbringelser og i værste fald flere unge, der lever på gaden.

Pålæg vil få enkelte til at rette ind og forsøge at ændre situationen. Det er DS' vurdering, at det er en mindre gruppe, der er i stand til og vil reagere sådan, og det vil være de mest ressourcestærke af dem, der rammes af pålæg. Pålæg vil foranledige nogen til skintilpasning og passiv modstand mod et system, de oplever som straffende og undertrykkende. Forslaget kan medføre en generel øgning af fjendskab og foragt fra de unges side mod 'samfundet'. DS frygter, at det kan øge problemerne omkring gadebander og skabe et helt nyt rekrutteringsgrundlag for dem, som et sted, hvor man kan komme af med aggressionerne.

Det foreslåede ungepålæg fremstår hårdhændet, konfronterende og vilkårligt, og det kan udløse mange konflikter med 'systemet'. Det vil belaste socialrådgiveres og pædagogers møde med store grupper af forældre og unge voldsomt og er et elendigt udgangspunkt for udviklingen af en relation imellem socialarbejder og familie/ung som kan bære en positiv udvikling igennem. Konklusionen er, at disse forslag vil vanskeliggøre eller i værste fald blokere for det sociale arbejde, som i dag når mange af de unge og deres forældre, og som i mange tilfælde har gode resultater.

DS må på denne baggrund klart fraråde vedtagelsen af det foreliggende forslag.

Med venlig hilsen

Bettina Post
Formand
Dansk Socialrådgiverforening

Fra: meh@bupl.dk
Sendt: 17. december 2008 09:17
Til: Børneenheden, Velfærdsministeriet
Cc: hoeringssvar@bupl.dk
Emne: Skærpelse af regler om forældreplæg m.v.

Til Velfærdsministeriet

Velfærdsministeriet har pr. mail fremsendt høring over forslag til lov om ændring af lov om social service (skærpelse af regler om forældreplæg og indførelse af ungeplæg).

BUPL finder det ikke velbegrunder at indføre plæg af den omtalte karakter. Der er vores opfattelse, at en hensigtsmæssig indsats må basere sig på et forebyggende arbejde, der involverer professionelle aktører. Det er ikke tilstrækkeligt at pålægge familierne eller de unge, at de selv må løse deres problemer.

BUPL kan således ikke anbefale de forslåede ændringer af serviceloven.

Venlig hilsen

Morten Eiler Hansen
Konsulent

BUPL
Blegdamsvej 124, 2100 København Ø
E-mail: meh@bupl.dk
Tlf. (direkte): 35465172. Mobil: 61631797

Velfærdsministeriet

Att. Mikkel Boje

E-boern@vfm.dk

17. december 2008

Høringsvar om forslag til lov om ændring af lov om social service (skærpelse af regler om forældrepålæg og indførelse af ungepålæg)

Børne- og Kulturchefforeningen (BKF) vil hermed gerne takke for muligheden for at kommentere det fremsendte forslag til lovændring.

Generelle bemærkninger

BKF anerkender lovgivernes ønske om at anvende mere insisterende foranstaltninger i indsatsen over for udsatte børn/unge og deres familier. Det er dog usædvanligt, at den sociale lovgivning på så konkret vis fraviger fra princippet om at være rammesættende for handling og i stedet anviser konkrete sanktioner. Dette anses ellers i overvejende grad at høre til Justitsministeriets kerneområde.

BKF finder det væsentligt at fastholde, at anvendelsen af pålæg fortsat beror på en konkret vurdering af redskabets egnethed i forhold til at løse barnets eller den unges problemer. Samtidig ser BKF det som en klar ledelsesforpligtelse at motivere omkring anvendelsen af pålæg, når dette redskab vurderes relevant.

BKF må antage, at forældrepålæg hidtil er anvendt i sager, hvor det er blevet vurderet relevant. Og hvis der er dokumentation for at dette ikke er tilfældet, så bør det pointeres, at den kommunale ledelse har en opgave i at sikre, at de lovgivningsmæssige muligheder benyttes, når det er et relevant. BKF finder imidlertid, at der er et meget langt skridt herfra og til det foreliggende lovforslag.

Det er BKF's opfattelse, at forældre- og ungdomspålæg vil påvirke den kommunale forebyggende indsats i en retning, hvor relationerne til de unge og deres familier i højere grad bliver præget af kontrol og sanktioner og i mindre grad af samarbejde og tillid.

Reglerne om forældrepålæg skærpes fra en kan til en skal-bestemmelse

Evalueringen af anvendelsen af forældrepålæg viste, at 16 kommuner havde anvendt muligheden i 32 sager. På undersøgelsestidspunktet var forældrepålægget blevet efterlevet i 10 ud af 24 sager mens det havde været nødvendigt at iværksætte stop for udbetaling af børnefamilieydelse i 12 ud af 24 sager.

Hyppigste årsag til ikke at anvende muligheden for forældrepålæg var, at kommunerne ikke havde haft sager, hvor det havde været relevant at anvende lovens muligheder om forældrepålæg.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at evalueringen tyder på, at pålæggene er et virkningsfuldt redskab. Forældrepålægget er jo anvendt i de tilfælde, hvor kommunerne har fundet redskabet relevant. I den sammenhæng er en succesrate på 30-40 % maksimalt at betegne som tilfredsstillende – især når man tager omfanget af det statistiske grundlag i betragtning.

BKF ser skærpelsen af reglerne omkring forældrepålæg som en øget fokusering på forældremyndighedens ansvar og den tilhørende forældrepligt omkring omsorg og opdragelse.

BKF mener, at der gennem den nye § 57 a stk. 4 etableres en utydelighed i forhold til det fremtidige regelgrundlag for at iværksætte foranstaltninger uden forældremyndighedsindehaverens samtykke. Dette fordrer normalt en sagsbehandling i kommunens Børn og Ungeudvalg. Samtidig vurderes det at være yderst sjældent, at disse foranstaltninger (konsulentbistand, optagelse i dagtilbud, praktisk hjælp, familiebehandling o.l.) vil være relevante uden et samtykke fra forældremyndighedsindehaveren, da den type foranstaltninger fordrer et samspil og et samarbejde for at have effekt. BKF vurderer ikke, at tvang understøtter målet – at hjælpe og støtte det enkelte barn og unge - i så henseende.

Indførelse af ungepålæg

Ungepålæg beskrives indført med henblik på fremadrettet at ændre den unges adfærd og ikke som en straf med bagudrettet perspektiv. BKF tvivler på, om dette er en realistisk vurdering. Pålæg skal netop anvendes, hvor der ikke kan opnås en frivillig løsning, hvilket BKF vurderer at ville medføre, at den unge opfatter pålægget som en sanktion i forhold til tidligere handling.

BKF finder, at lovforslaget omkring ungepålæg indholdsmæssigt tenderer en sænkning af den kriminelle lavalder til 12 år. Selv om der ikke er egentlig sanktion forbundet med manglende efterlevelse af ungepålæg, foreslås det at

- tillægge den unge selvstændig klageadgang uden om forældremyndighedsindehaveren
- pålægget skal have en varighed, som står i rimelig forhold til formålet – ikke et resultatkrav
- hente og bringe den unge til den pålagte handlepligt – med tvang?
- politiet – som forsøg – bistår ved gennemførelse af et ungepålæg
- sagsbehandlingen er hurtig, da den pædagogiske effekt mindskes, jo længere tid der går, før den unge mærker konsekvensen af sin negative adfærd

BKF finder det vigtigt fortsat at sikre en tydelig lovgivningsmæssig adskillelse mellem den sociale indsats og det politimæssige arbejdsfelt. Derfor foreslår BKF, at det fremsatte forslag omkring ungdomspålæg i stedet indarbejdes i det strafferetslige system eventuelt i form af ungdomskontrakter med tilhørende retsgyldighed.

Effektiv sagsbehandling

BKF finder det positivt, at der i bemærkningerne til lovforslaget lægges vægt på, at en § 50 undersøgelse ikke skal være mere omfattende end formålet tilsiger, og at afgørelser af denne karakter vil kunne finde sted på baggrund af en allerede foreliggende § 50-undersøgelse. Dette støtter op om hurtig handling og rationelle formkrav.

Udveksling af oplysninger

I forbindelse med opfølgning på, om den unge efterlever pålægget er det BKF's vurdering, at der ikke i tilstrækkeligt omfang er taget højde for behovet for også at samarbejde/udveksle oplysninger med private arbejdsgivere. For nogle af de unge i målgruppen for ungepålæg vil det således være væsentligt også at kunne indgå i et konkret samarbejde med arbejdsgivere på det private arbejdsmarked.

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til:

Per B. Christensen, Tlf. 55 88 30 01, perbc@naestved.dk, eller
Bruno Borella, Tlf. 99 88 77 70, brbo@rebild.dk

På bestyrelsen vegne

Bruno Borella.

Hørings svar fra Børns Vilkår vedr. Forslag til Lov om Ændring af lov om Social Service – Skærpelse af regler om forældrepålæg og indførelse af ungepålæg

Valby den 16.12.2008

Lovforslagets første hovedelement: Ændring fra kan- til skal-bestemmelse

Børns Vilkår støtter principielt op om det overordnede formål med lovforslaget: At styrke forældres udfyldelse af rollen som forældre for deres børn og dermed som ansvarlige for børnenes positive udvikling. Børns Vilkår vurderer imidlertid ikke, at en ændring af loven fra en kan- til en skal-bestemmelse er en forandring i positiv retning: Dette ud fra såvel en vurdering af den hidtidige praksis, jf. Rambøll Managements evalueringsrapport fra 2007 som en vurdering af selve substansen i forældrepålægget. I det følgende uddybes baggrunden herfor nærmere:

- Børns Vilkår vurderer, at den enkelte sagsbehandler og/eller den enkelte leder kan tage kvalificeret stilling til, om forældrepålæg kan være den mest farbare vej at gå i enkelte konkrete sager. Børns Vilkår kan derfor ikke støtte den opprioritering, der ligger i at ændre fra en kan- til en skal-bestemmelse. Dette synspunkt bakkes op af evalueringsrapporten fra 2007. Her angiver kommuner, som ikke har truffet afgørelse om at meddele et forældrepålæg, at den hyppigste årsag hertil er, at der ikke har været relevante sager. Og at også opfattelsen af loven har betydning for anvendelsen af forældrepålægget, idet 1/3 af disse kommuner angiver, at årsagen til, at loven ikke har været anvendt, er en vurdering af, at økonomiske incitament er et hensigtsmæssigt redskab i forhold til problemstillingerne.
- Evalueringsrapporten fra 2007 viser, at truslen om tilbageholdelse af børnefamilieydelse i ca. halvdelen af sagerne har haft en positiv virkning. Samtidig viser rapporten, at en effektueret tilbageholdelse af børnefamilieydelse i flertallet af de sager, hvor tilbageholdelse er sket, ikke har nogen positiv virkning. Det ser altså ud til, at trusler virker – men selve det at gennemføre det, man truer med virker ikke. Børns Vilkår er på den baggrund meget kritiske over brugen af forældrepålæg. Børns Vilkår frygter, at netop børn i de allermest ressourcetsvage familier, hvor forældrene har vanskeligheder ved at gennemskue konsekvenserne af forældrepålægget og kan have svært ved i sig selv at forstå og anerkende deres ansvar som forældre, bliver taberne: Ikke nok med at de vokser op med forældre, der ikke magter forældreansvaret – de vokser også op hos forældre med endnu færre økonomiske ressourcer.
- Børns Vilkår havde gerne set en længere evalueringsperiode før et forslag om ændring i lovgivningen. Evalueringsrapporten fra 2007 er således kendetegnet ved, at det gang på gang påpeges, at den kun indeholder effekter på den meget korte bane. Børns Vilkår havde

gerne set, at der ikke blev foreslået ændringer i lovgivningen, førend et bedre vidensgrundlag var tilvejebragt. Børns Vilkår stiller sig i samme ombæring kritiske overfor, at barnets perspektiv – eller for den sags skyld forældrenes perspektiv – ikke er prioriteret i evalueringsrapporten.

- Børns Vilkår stiller sig skeptiske overfor selve det at anvende økonomiske trusler og sanktioner overfor forældre, der har vanskeligt ved at påtage sig rollen som forældre. Dette ud fra en faglig vurdering af, at resourcesvage familier ikke bliver mindre resourcesvage familier af hverken trusler om eller konkret gennemførelse af tilbageholdelse af børnefamilieydelse.

Lovforslagets andet hovedelement: Indførelse af ungepålæg

Børns Vilkår er i udgangspunktet ikke modstandere af, at unge kan pålægges særlige foranstaltninger efter Serviceloven eller at udføre konkrete handlinger. Børns Vilkår har imidlertid en række indvendinger i forhold til det stillede lovforslag, blandt andet i forhold til den unges ret til at blive hørt samt den unges klageadgang – og i forhold til den udstedende myndighed. I det følgende uddybes baggrunden herfor nærmere:

- Børns Vilkår vurderer, at lovforslaget bør tilføjes en række særdeles vigtige bestemmelser, der omhandler barnets/den unges mulighed for klageadgang og ikke mindst inddragelse i selve udformningen af pålægget. Herved sikres det, at lovforslaget i højere grad lever op til FN's Børnekonvention. Her sikrer artikel 12 kort fortalt et barn (/en ung) retten til frit at udtrykke synspunkter i alle forhold, der vedrører barnet. Barnets synspunkter skal tillægges passende vægt i overensstemmelse med alder og modenhed. Med henblik herpå skal barnet især gives mulighed for at udtale sig i enhver behandling ved dømmende myndighed eller forvaltningsmyndighed af sager, der vedrører barnet, enten direkte eller gennem en repræsentant.
- Børns Vilkår kan ikke støtte, at kommunalbestyrelsen alene kan udstede ungepålæg. Dette ud fra en vurdering af, at et ungepålæg bør udstedes af et fagkyndigt organ med klar børnefaglig tyngde. Organet bør være en uvildig instans.
- Børns Vilkår har store betænkeligheder ved forsøg med politimæssig bistand til gennemførelse af ungepålæg. Børns Vilkår betragter inddragelse af politiet i en sag, hvor et ungepålæg er pålagt, som en klar optrapning. Børns Vilkår anbefaler derfor, at forsøget evalueres nøje allerede fra forsøgets begyndelse med eksplicit formuleret mulighed for allerede fra tidlig færd at indstille forsøget eller justere det kraftigt på baggrund af løbende evalueringsresultater.

Fra: Pia Flindt [PTF@da.dk] på vegne af Dansk Arbejdsgiverforening [DA@da.dk]

Sendt: 5. december 2008 10:33

Til: Børneenheden, Velfærdsministeriet

Emne: SV: Høring over forslag til lov om ændring af lov om social service (skærpelse af regler om forældreplæg og indførelse af ungeplæg)

Under henvisning til det til DA fremsendte høringsbrev af 3. December 2008 vedrørende høring over forslag til lov om ændring af lov om social service (skærpelse af regler om forældreplæg og indførelse af ungeplæg) skal vi oplyse, at sagen falder uden for DA's virkefelt, og at vi under henvisning hertil ikke ønsker at afgive bemærkninger.

Med venlig hilsen

Pia T. Flindt
 Chefsekretær

Fra: Mikkel Boje Nielsen [mailto:mbn@vfm.dk] **På vegne af** Børneenheden, Velfærdsministeriet

Sendt: 3. december 2008 16:14

Til: 3f@3f.dk; samfund@advocom.dk; Ankestyrelsen; bkf@bkchefter.dk; brd@brd.dk; bsf@boernesagen.dk; Dansk Arbejdsgiverforening; habq@glo.regionh.dk; DI@DI.dk; videbech@dpnet.dk; ds@socialrdg.dk; dp@dp.dk; regioner@regioner.dk; dsr@dsr.dk; post@dommerforening.dk; fd@famdk.dk; familiestyrelsen@famstyr.dk; foa@foa.dk; bupl@bupl.dk; hjj@seden-enggaard.dk; ole.pass@rk.dk; sek@fbu.dk; post_kommunal@hk.dk; center@humanrights.dk; kl@kl.dk; krifa@krifa.dk; sekretariat@lokk.dk; los@los.dk; lfs@lfs.dk; dadl@dadl.dk; dlf@dlf.org; lc@skaf-net.dk; redbarnet@redbarnet.dk; rigsadvokaten@ankl.dk; Rådet for Socialt Udsatte; sl@sl.dk; hovedstaden@statsforvaltning.dk; midtjylland@statsforvaltning.dk; nordjylland@statsforvaltning.dk; sjaelland@statsforvaltning.dk; syddanmark@statsforvaltning.dk; tabuka@tabuka.dk; lmlsjl@statsforvaltning.dk; lcanor@statsforvaltning.dk; info@ungdommens-vel.dk; dfk@kriminalforsorgen.dk

Cc: Regelpost; Christina Diekhöner; Nina Eg Hansen; Mikkel Boje Nielsen

Emne: Høring over forslag til lov om ændring af lov om social service (skærpelse af regler om forældreplæg og indførelse af ungeplæg)

Departementet, Holmens Kanal 22, 1060 København K
 Tlf. 3392 9300, Fax. 3393 2518, E-mail vfm@vfm.dk
 J.nr. 2008-7560

Til diverse organisationer og myndigheder m.fl.
 Jf. vedlagte høringsliste

3. december 2008

Høring over forslag til lov om ændring af lov om social service (skærpelse af regler om forældreplæg og indførelse af ungeplæg)

Hermed sendes forslag til lov om ændring af lov om social service (skærpelse af regler om forældreplæg og indførelse af ungeplæg) til høring.

Lovforslaget indeholder 2 hovedelementer:

1. Reglerne om forældreplæg skærpes ved at ændre bestemmelsen fra en *kan* til en *skal*-bestemmelse, således at kommunalbestyrelsen fremover *skal* træffe afgørelse om forældreplæg, hvis

Fra: Alex Poulsen på vegne af Rådet for Socialt Udsatte

Sendt: 11. december 2008 14:07

Til: Børneenheden, Velfærdsministeriet

Emne: SV: Høring over forslag til lov om ændring af lov om social service (skærpelse af regler om forældrebetaling og indførelse af ungebetaling)

Til Velfærdsministeriet

Rådet for Socialt Udsatte har ingen bemærkninger til lovforslaget

Med venlig hilsen

Alex Poulsen

Fra: Mikkel Boje Nielsen **På vegne af** Børneenheden, Velfærdsministeriet

Sendt: 3. december 2008 16:14

Til: '3f@3f.dk'; 'samfund@advocom.dk'; Ankestyrelsen; 'bkf@bkchefter.dk'; 'brd@brd.dk'; 'bsf@boernesagen.dk'; 'da@da.dk'; 'habq@glo.regionh.dk'; 'DI@DI.dk'; 'videbech@dpnet.dk'; 'ds@socialrdg.dk'; 'dp@dp.dk'; 'regioner@regioner.dk'; 'dsr@dsr.dk'; 'post@dommerforening.dk'; 'fd@famdk.dk'; 'familiestyrelsen@famstyr.dk'; 'foa@foa.dk'; 'bupl@bupl.dk'; 'hjj@seden-enggaard.dk'; 'ole.pass@rk.dk'; 'sek@fbu.dk'; 'post_kommunal@hk.dk'; 'center@humanrights.dk'; 'kl@kl.dk'; 'krifa@krifa.dk'; 'sekretariat@lokk.dk'; 'los@los.dk'; 'lfs@lfs.dk'; 'dadl@dadl.dk'; 'dlf@dlf.org'; 'lc@skaf-net.dk'; 'redbarnet@redbarnet.dk'; 'rigsadvokaten@ankl.dk'; Rådet for Socialt Udsatte; 'sl@sl.dk'; 'hovedstaden@statsforvaltning.dk'; 'midtjylland@statsforvaltning.dk'; 'nordjylland@statsforvaltning.dk'; 'sjaelland@statsforvaltning.dk'; 'syddanmark@statsforvaltning.dk'; 'tabuka@tabuka.dk'; 'lmlsjl@statsforvaltning.dk'; 'lcanor@statsforvaltning.dk'; 'info@ungdommens-vel.dk'; 'dfk@kriminalforsorgen.dk'

Cc: Regelpost; Christina Diekhöner; Nina Eg Hansen; Mikkel Boje Nielsen

Emne: Høring over forslag til lov om ændring af lov om social service (skærpelse af regler om forældrebetaling og indførelse af ungebetaling)

Departementet, Holmens Kanal 22, 1060 København K

Tlf. 3392 9300, Fax. 3393 2518, E-mail vfm@vfm.dk

J.nr. 2008-7560

Til diverse organisationer og myndigheder m.fl.

Jf. vedlagte høringsliste

3. december 2008

Høring over forslag til lov om ændring af lov om social service (skærpelse af regler om forældrebetaling og indførelse af ungebetaling)

Hermed sendes forslag til lov om ændring af lov om social service (skærpelse af regler om forældrebetaling og indførelse af ungebetaling) til høring.

Lovforslaget indeholder 2 hovedelementer:

1. Reglerne om forældrebetaling skærpes ved at ændre bestemmelsen fra en *kan* til en *skal*-bestemmelse, således at kommunalbestyrelsen fremover *skal* træffe afgørelse om forældrebetaling, hvis forudsætningerne for dette er til stede. Formålet er at sikre, at forældrebetalingen anvendes i de situationer, hvor det er et relevant redskab. Formålet skal ses i sammenhæng med en evaluering fra